

Oh hannu, oh sehenhannu

LES NOSTRES VEUS, LES NOSTRES PARAULES
Apropem-nos a la ciutadania olotina d'origen gambià

monografies ...

Oh hannu, oh sehenhannu

LES NOSTRES VEUS, LES NOSTRES PARAULES
Apropem-nos a la ciutadania olotina d'origen gambià

"Algú que no viatja, no sap res" (Kau Krubally, Madina Unfally)

Tina Ruiz Comellas i Rosario Mantero Ramírez
Tècniques del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa
Desembre 2015

Nota d'aclariment:

Aquesta diagnosi es va acabar el desembre de 2015 però la data de publicació és de març de 2019.

Hem fet una revisió del treball i hem considerat oportú actualitzar algunes dades significatives en relació a la població i al context actual.

Cal destacar:

Les dades de població d'origen gambià es mantenen força igual, no hi ha canvis significatius. Continua augmentant el nombre de persones d'origen gambià que obtenen la nacionalitat.

Millora l'ocupabilitat i baixa el nombre de persones aturades.

Obertura del nou centre cultural i de culte, Al Rahma, per a les persones musulmanes. Una nova entitat, Garrotxa Diversa.

No hi ha canvis significatius en relació a les dades sobre població.

A Olot a 31 de desembre de 2017 la població total és de 34.194 persones (53,8% són homes i el 45,2% són dones) de les quals 6.165 són estrangeres i representen el 18% de la població. Els països amb més presència continuen sent Índia, Xina, Marroc, Romania i Gàmbia. El 80,8% de la població estrangera està concentrada a Olot, i el 88,58% de la gambiana viu a Olot.

La població gambiana representa el 9,4% de la població estrangera. Amb data 31 de desembre de 2017 és de 582 persones; la tendència a la baixa que s'observava des del 2010 s'ha anat estabilitzant, amb un lleuger augment pel que fa a la població total (nacionals de Gàmbia més els d'origen gambià que s'han nacionalitzat). També s'observa

una petita millora pel que fa a repartiment per gènere, una lleugera baixada en el nombre d'homes 68,9% (73,62% 2015) i un lleuger augment en el nombre de dones 31,1% (26,37% 2015). La franja d'edat de 0-19 anys amb 39% de dones, és la més equilibrada pel que fa a gènere.

La nacionalització de les persones estrangeres és un dret que contempla la legislació espanyola i que permet accedir a la nacionalitat a les persones que acrediten, per regla general, un període de 10 anys de residència legal i continuada a Espanya.

A Olot, el nombre de persones nascudes a l'estranger amb nacionalitat espanyola és de 2.923 persones, de les quals el 58,46% són homes. L'any 2013 va ser el punt àlgid, a partir d'aquest moment i amb el nou Real Decret 1004/2015, de 6 novembre, tot i que la tendència ha estat a la baixa però, per ara, no es veu reflectit en la població gambiana, el nombre de nacionalitzacions l'any 2016 és de 375 persones.

La taxa d'atur registrada a Olot a desembre de 2017 és 8,50% (1.565 persones). Segons dades recollides a la memòria del CASG aquests dos últims anys **hi ha hagut una revifada de l'ocupació i un descens considerable de les persones aturades**. Tot i això les persones més grans de 50 anys i de procedència estrangera continuen sent als que tenen més dificultats per trobar feina, representen el 15% de les persones aturades.

La ciutat compta amb un nou centre cultural i de culte, Al Rahma, per les persones musulmanes. I amb una nova entitat, Garrotxa Diversa, formada per persones de procedència diversa, compromeses amb la convivència i la cohesió social.

Des de gener de 2017 el Cap d'Estat i President de govern és Adama Barrow.

Agraïments:

Volem agrair la col·laboració dels serveis i els seus professionals, del teixit associatiu, així com de les persones que han posat la paraula com a relat de les seves emocions i de l'experiència humana de la vida. I són només les paraules, el fet de parlar, el que ens permet experimentar el món com un espai comú.

Gràcies a l'esforç de tothom, ha estat possible l'elaboració d'aquest treball: un informe de dades sobre la població i un recull d'opinions sobre la realitat social de les seves vides, amb l'objectiu que ens serveixi per marcar un camí comú a seguir tots plegats.

També volem agrair al Consorci d'Acció Social de la Garrotxa la confiança en els professionals i el seu estímulo i motivació en la recerca de noves maneres de treballar que enforteixen el servei en pro de la qualitat en l'atenció a les persones i en tot allò que pugui repercutir en el conjunt del benestar social de la comunitat.

Donem les gràcies a:

- Ajuntament d'Olot (Departament d'Estadística, l'Àrea d'Informació al Territori, i l'Oficina d'Habitatge)
- IME
- Oficina de Treball d'Olot
- Les escoles bressols municipals i de la Generalitat
- Els centres d'infantil i primària públics i concertats
- Els INS Bosc de la Coma, Garrotxa, Motsacopa
- PQPI, UEC, i Escoles de Belles Arts
- El Larai i l'esplai Garbuix
- Les escoles municipals d'Expressió i de Música
- Les entitats esportives

A tots els serveis que van tenir l'amabilitat de respondre al qüestionari de percepció:

IME, Servei de Català, Centre de Formació d'Adults, OAC Ajuntament d'Olot, CASG, Càritas, Oficina d'Atenció a la Ciutadania de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya, la Fundació Hospital Sant Jaume, l'Àrea Bàsica de Salut Olot-ABS, SOIL de l'IMPO i l'Institut Nacional de la Seguretat Social d'Olot.

Molt especialment i amb molta estima als nens i nenes del Larai.

A les professionals que ens van donar arguments per a la reflexió:

- Lola López, antropòloga i que ha estat directora del Centre d'Estudis Africans i Interculturals.
- Maryan Kebbeh, educadora social de l'Ajuntament de Blanes.
- Maria Solsona de l'Escola Bressol de Sant Roc.

I el suport logístic i el coratge a:

- Tanit Baldiz, alumna de pràctiques d'Educació Social de la UOC, Universitat Oberta de Catalunya.

I els testimonis i la veu de la nostra gent, habitants tots nosaltres d'un nou espai comú molt variat:

A Jankei, Madamu, Marian, Abubacar, Biyagi, Fàtima, Siga, Nyuma, Ebrima, Darba, Mari, Modibu, Sohona, Halimatu, Mamasa, Kaddijatou, Mayma, Jaitu, Alimami, Modibu, Kassay, Hawa...

"Nuari Siri", moltes gràcies (en sarahule).

Autores:

Tina Ruiz Comellas i Rosario Mantero Ramírez, tècniques del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa.
Desembre 2015

Índex

0. PUNT DE PARTIDA 10

1. QUÈ EN SABEM? 12

- Informe de dades sobre la població d'origen gambià.

- 1.1. Introducció
- 1.2. Trets identitaris
- 1.3. Dades demogràfiques
- 1.4. Feina: ocupació i atur
- 1.5. Habitatge
- 1.6. Educació
- 1.7. Espais de lleure
- 1.8. Associacionisme i participació
- 1.9. Atenció social
- 1.10. L'espai públic
- 1.11. Conclusions

2. QUÈ EN PENSEN? 59

- Escoltant les seves paraules

- 2.1. Recull de les entrevistes
- 2.2. Recull del treball grupal
- 2.3. Recull percepció infantil
- 2.4. Conclusions

3. QUÈ OPINEN ELS SERVEIS ? 73

- Recull de les percepcions dels serveis

- 3.1. Recull valoració serveis
- 3.2. Coclusions

4. CONCLUSIONS FINALS I PROPOSTA DE TREBALL 79

5. BIBLIOGRAFIA 91

6. ANNEXOS 92

Punt de partida

El punt de partida ha estat la necessitat de trobar una manera d'apropar-nos a la ciutadania d'origen gambià diferent de la que hem fet fins ara, massa centrada a fixar-nos en actituds i comportaments que inevitablement etiquetàvem i interpretàvem partint d'un únic model referencial: el nostre.

Per aquesta raó, des del Servei d'Atenció a la Comunitat ens hem marcat com a objectiu en l'atenció a la diversitat elaborar una estratègia conjunta comptant amb el mateix col·lectiu, per tal de millorar la inclusió social i cultural d'aquestes persones i afavorir la igualtat d'oportunitats i la cohesió social.

La metodologia que hem fet servir per dur a terme aquest treball vol donar resposta a les qüestions següents:

1. Què en sabem? Informe sobre la població d'origen gambià

Dades objectives sobre la població.

2. Què pensen? Escoltant les seves paraules

Recollir la percepció i opinió (testimoni) de les persones d'origen gambià mitjançant:

- Entrevistes individuals a joves (nois i noies) i adults (homes i dones)
- Treball grupal amb joves (nois i noies) i amb adults separant dones i homes
- Testimoni dels infants de l'espai Larai

3. Què opinen els serveis?

Recollir la percepció dels diferents serveis de l'Administració local sobre aquestes persones, mitjançant un qüestionari.

4. Difondre una visió més positiva i diversificada de la població gambiana mitjançant articles o blog al web del CASG i/o altres mitjans de comunicació, una manera d'incorporar una altra mirada.

5. Recull de conclusions i proposta de treball

Aquest dossier inclou el resultat i la valoració de *l'Informe sobre la població d'origen gambià* per una part, les opinions i testimoni d' infants, joves i adults en *Què pensen? Escoltant les seves paraules*, els resultats de les percepcions dels serveis de l'administració en *Què opinen?*, recull de les percepcions dels serveis i, finalment, el recull de conclusions i proposta de treball.

Què en sabem?

Informe sobre la població d'origen gambià _____

ELS SONINKÉS

*Sooní Soninken na fa nyaan gaa na guman
nya n'a katu Remmu nta kefini me ia*

*Els soninkés són com l'arbre del ginjo-
ler una vegada el sacsegem, els seus
fruits no es tornen a reunir mai més.*

(Paule Dupraz)

Introducció

Gàmbia és una república de l'Àfrica occidental, envoltada completament pel Senegal a excepció de l'oest, on l'estuari del riu Gàmbia toca l'oceà Atlàntic. La seva capital és Banjul. És el país més petit de l'Àfrica continental.

Gàmbia comparteix amb la resta de nacions de l'Àfrica Occidental un passat associat al mercat d'esclaus, que va ser el factor clau per a l'emplaçament i manteniment d'una colònia al riu Gàmbia, primer pels portuguesos i més tard per l'Imperi Britànic.

Va ser una antiga colònia britànica que va assolir la independència el 18 de febrer de 1965. Formalment avui en dia és una república presidencialista democràtica, governada des del 1994 per Alhaji Yahya Jammeh. Tot i això, si es tenen en compte les violacions dels drets humans que denuncien organitzacions reconegudes com Amnistia Internacional, es pot considerar que Gàmbia és una dictadura.

Algunes dades demogràfiques d'interès, per copsar una mica la realitat:

- Població total d'1.849.000 habitants (2013)
- L'esperança de vida se situa a 58,61 anys (2012)
- La mitjana de fills/es per dona és de 5,78 (2012)
- 52% de població alfabetitzada (2012)
- PIB de 688 milions d'euros, que correspon al número 172/187 països (2013)

Gàmbia posseeix un dels índex de desenvolupament humà més baixos del món, amb 0.441, se situa al lloc 172 de 187 països.

Al país hi conviuen diversos grups ètnics que preserven l'idioma i les tradicions. El grup mandinga és el més nombrós, seguit pel fula, wòlof, jola i sarahule. *"La majoria dels gambians que viuen a Olot són d'ètnia sarahule i tenen com a llengua materna el soninké. A l'interior de Gàmbia hi conviuen altres ètnies, com ara la fula i la wòlof, cadascuna de les quals amb el seu propi idioma. Però, a més, l'idioma oficial de Gàmbia és l'anglès, a causa de la presència colonial britànica, tot i que és poc coneguda entre els sarahules. De fet, es calcula que a l'interior de Gàmbia s'hi parlen una vintena de llengües"* (Idesga, 2004:100).

Encara que es defineix com un estat laic, el 92% de la població és musulmana, concretament de la branca sunnita. Els sunnites, una branca de l'islam, representen el 85% de la comunitat islàmica.

Els xïtes representen el 10% de la comunitat musulmana.

Cal destacar que Gàmbia no té jaciments minerals d'importància ni altres recursos naturals d'interès, fet que fa que l'economia nacional es basi en el sector primari. Tot i això el 75% de l'agricultura i ramaderia és pel consum intern. En conseqüència, al voltant d'un 80% de la població viu a les zones rurals.

- Gàmbia és el país més petit de l'Àfrica continental
- Un passat associat al mercat d'esclaus
- Un dels índexs de desenvolupament humà més baixos del món
- 48% de la població no alfabetitzada
- Diversitat d'ètnies, llengües i tradicions conviuen juntes
- Un sistema polític democràtic amb un funcionament dictatorial
- El 92% de la població és musulmana (Sunníta)
- El 80% de la població viu en zones rurals

Els trets identitaris

El tret d'identitat més important entre els soninkés asseguts és el religiós, tot i que hi ha altres valors d'identitat cultural importants com són la llengua, els hàbits alimentaris i la indumentària.

"Els llocs de culte per als musulmans són les mesquites o centres de pregàries, són també espais de trobada i reafirmació comunitària. En l'emigració es converteixen, a més, en referent on reafirmar estratègies d'ajuda mútua. Aquí solen complir més la funció que porten a terme als països d'origen" (A. Farjas: 2003-166).

Segons el mapa de les religions de Catalunya, a la Garrotxa, el catolicisme representa el 92% dels espais de culte, amb 158 llocs. De les minories religioses, l'evangelisme representa el 41,66% amb 5 llocs de culte, l'islam el 16,66% amb 2 centres de culte, i el budisme el 16,66% amb 2 centres de culte. Les esglésies orientals, el sikhisme i els Testimonis de Jehovà representen el 8,33% i tenen 1 centre de culte, respectivament.

L'islam és la religió que sosté que Déu es va revelar a Muhàmmad al segle VII d.c. El seu llibre sagrat és l' Alcorà, que recull les revelacions que Déu va fer a través de Muhàmmad.

La doctrina de l'islam es fonamenta en la creença en un Déu únic, en els àngels, en els llibres sagrats, en els profetes, en la predestinació i en el judici final. L'islam fixa 5 pilars fonamentals d'obligat compliment per als seus fidels: la professió de fe (xahada) la pregària ritual (salat), l'almoina (zakat), el dejuni (sawn) i el pelegrinatge a la Meca (*haji*).

A Catalunya hi ha centernars de musulmans i procedeixen fonamentalment del Magreb, de l'Àfrica subsahariana, i del Pakistan. El país compta amb 256 oratoris repartits entre les diferents comarques (dades novembre de 2014).

A Olot hi ha dos espais habilitats per al culte i la pregària islàmica. La Comunitat Islàmica d'Olot és la responsable de la mesquita situada al carrer Banyoles, núm. 13 (Sant Roc) on van persones de l'Àfrica Occidental, mentre que la Comunitat Islàmica de la Garrotxa gestiona la que es troba al carrer Marià Vayreda, núm. 27, on assisteix majoritàriament la comunitat marroquina però també moltes persones d'origen gambià.

Els musulmans subsaharians residents a Olot són, majoritàriament sufís, dins la branca sunnita, són molt espirituals i funcionen amb confraries.

La freqüència de culte que marca l'islam és de 5 vegades al dia, però, en general, els homes que treballen ho adapten a les seves possibilitats.

Els espais sagrats de culte entre els musulmans estan determinats per raons de gènere, i com la majoria de locals al país d'assentament no tenen prou superfície per habilitar un espai separat per a les dones. És per això que aquestes tenen problemes per resar en un oratori públic.

El quiemumaigué és un dels cinc pilars de l'islam, és el dejuni o ramadà, i en resten al marge les dones embarassades, dones amb la menstruació, les persones malaltes i les que estan de viatge.

El sunjasunsall-le, en acabar el ramadà. I la **fiesta del xai** que se celebra setanta dies després del ramadà, amb la matança del xai.

També hi ha certes prescripcions alimentàries relacionades amb la religió, la qual cosa va originar l'obertura de botigues i establiments on s'ofereix carn *halal* (lícita) segons els ritus.

ALTRES TRETOS IDENTITARIS

Pel que fa als **ritus funeraris**, es tracta de poder disposar d'un espai orientat a la Meca i que els cadàvers puguin ser enterrats sota terra. Des de l'Ajuntament d'Olot no es va acceptar aquesta petició perquè entra en contradicció amb la normativa vigent en matèria de sanitat.

"[...] no hi ha un model únic de família immigrada d'origen africà, sinó molts i diferents".

(FULLANA et alii, 2003:173)

Per això les comunitats musulmanes repatrien les persones difuntes, excepte els infants, que s'enterren al país d'assentament. I ho fan recollint diners entre el col·lectiu, o entre familiars, parents i amics del difunt.

LA FAMÍLIA "Hem de partir d'una concepció molt diferent del que nosaltres entenem per família. No és una parella i els fills. La família són tots els membres que formen part d'un grup (tiets/es, cosins/es, germanastres, etc.) i el pes és en el conjunt, en la comunitat. Aquest concepte també impregna el funcionament. Quan parlen de família, a les zones rurals, s'estan referint a un grup d'unes 100 persones que formaria el que aquí denominem la família extensa. I, per tant, les obligacions i la responsabilitat de les mares i pares s'estenen a tots els fills i filles de la comunitat.

L'enamorament és un invent d'Occident, ells s'agrupen en parelles sota altres conceptes. Els homes i les dones tenen activitats i obligacions per separat.

Les dones tenen molta independència a l'Àfrica i molt poder de decisió com a grup. L'àmbit de decisió el prenen en l'àrea personal, familiar, domèstica, així com en les aliances matrimonials, en les cooperatives. És important tenir en compte aquest factor quan ens relacionem amb ells i elles". ¹

Predominen les famílies nombroses amb una mitjana de 5,5 fills/es. Un altre tret és l'**estructura familiar poligàmica**, tot i que en la societat d'acollida es dóna poc. Però sí que hi ha famílies bigàmies -amb dues dones-, i sovint s'envia la primera dona i els fills a Gàmbia, i es reagrupa la segona dona. A vegades es pot donar que totes dues viuen aquí, malgrat que la bigàmia no estigui permesa. Quan es dóna aquesta circumstància, es fa un llibre de família a nom de tots dos (home i dona) i un segon llibre de família a nom, només, de la segona dona i els fills. És una manera de poder-ho tramitar².

La incorporació de les dones al treball remunerat els permet una autonomia econòmica que abans no tenien. Però com a contrapunt tenen el fet de no poder dedicar igual de temps a la cura i educació dels fills i filles.

Es dóna la circumstància que els pares (homes) fan el reagrupament de fills adolescents i joves (homes) de la primera dona. Aquest fet explicaria l'augment de nois joves d'aquesta edat, i que hi hagi més homes que dones (un possible factor).

Sovint en les societats d'assentament la manca de suport real de la comunitat, en el sentit més extens, i la manca de coneixements sobre els entrellats de la vida social de la societat d'acollida, fan que no tinguin les condicions -manca d'experiència i de referents de jerarquia- per educar i *controlar* els seus fills. Aquest fet probablement ha desencadenat el retorn, durant un període de temps, d'infants i joves al país d'origen per continuar el seu

1. Transcripció de la conversa amb Lola López del Centre d'Estudis Africans i Interculturals.

2.. Informació extreta de l'Oficina de Benestar Social i Família d'Olot.

procés educatiu i formatiu en un context propi i amb el suport de tota la comunitat. Molts d'aquests nois i noies retornen al país d'acollida després d'un temps.

I, per últim, cal esmentar la socialització dels infants i joves i el xoc intercultural i intergeneracional que pot donar peu a conflictes entre fills i pares, difícils de mediar i d'intervenir-hi des dels serveis.

"Tensions provocades per la contradicció entre el model consumista imperant i la capacitat adquisitiva d'aquests joves; dificultats en l'accés al consum, en general, i al consum d'oci juvenil, en particular; dificultats per complir les expectatives socials, amb les tensions i frustracions que això pot comportar". (Marta Casas:2003-52)

"Los sistemas de relaciones conectados con la cultura y el contexto de origen -lazos familiares, proveniencia, grupo de edad, grupo etnolingüístico, pertenencia a cofradías – normalmente surgidos y desarrollados en sociedades agrícolas, acaban insertándose completamente en las dinámicas de cambio determinadas por la integración en el contexto de inmigración. Sin embargo, estos cambios no son una absorción mimética, sino una reelaboración en clave personal". (L.Gabrielli, 2010-91)

"Hi ha una tendència molt endins, quasi imperceptible, a veure'ls com inferiors, i per tant a dir com han de fer les coses. El respecte i la proximitat en la relació genera confiança". (M.Kebbeh.)³

- Són musulmans sufís (una forma d'espiritualitat, dins la diversitat de formes).
- Les festes més importants són: el ramadà, el final del ramadà, i la festa del xai.
- La família és el grup format per tots els membres: tiets/es, parents, cosins/es, avis/àvies, germanastres que conformen la comunitat.
- Els pares i mares són responsables de tots els fills i filles de la comunitat.
- Hi ha una manca de suport real de la comunitat en les societats d'assentaments.
- Es pot donar un xoc intercultural i intergeneracional que pot provocar conflictes entre pares i fills.
- L'emigració és un tret constitutiu de la identitat soninké o sarahule.
- Soninké és la llengua i l'ètnia.
- El retorn sempre és present!

3. Transcripció de la conversa amb Maryan Kebbeh, educadora social de l'Ajuntament de Blanes.

Evolució de la població: dades demogràfiques

“Els soninkés han estat sempre un poble d'emigrants, però ha estat realment en aquestes darreres dècades que aquest fenomen ha anat prenent més força. Actualment, les xarxes soninkés no solament les trobem a Europa, sinó que s'estenen per tot el món. El que importa no és tant el destí, sinó el fet de poder obtenir un visat amb facilitat i tenir una xarxa familiar o de contactes a l'hora d'emigrar. Es podria dir que el viatge, la migració, és doncs un tret constitutiu de l'ètnia sarahule” (A. Farjas, 2002,:277).

Els gambians van ser uns dels primers col·lectius d'immigrants estrangers que van arribar a la nostra ciutat, juntament amb els marroquins. *“A principis dels anys vuitanta van arribar a la ciutat olotina els primers gambians, que venien del Maresme i de Banyoles. En un primer moment van ser rebuts per la població olotina com un element d'exotisme, sobretot per la vestimenta acolorida i el seu idioma (el soninké). En aquests anys se'n van instal·lar una seixantena, que serien la llavor d'una futura arribada molt nombrosa a partir dels anys noranta, i que convertiria Olot en un dels indrets amb més presència d'arreu del país” (Idesga, 2004:70).*

A principis de l'any 2000, doncs, la gambiana era la població estrangera més important de la ciutat ja que representava el 42,9 % dels estrangers. Aquest percentatge va anar disminuint mentre augmentava de manera molt ràpida el nombre de persones procedents de l'Índia, concretament del Panjab, que el 2006 es van convertir en la població estrangera més nombrosa. Actualment representen el 9,3% de la població estrangera. I si afegim la població d'origen que ha obtingut la nacionalitat, representarien el 14,26%, molt lluny de la realitat que hi havia a l'entrada del segle XXI.

La població total d'Olot (1 de gener 2015) és de 34.495 persones, a les quals 6.536 són estrangers i representen el 18,9 % de la població. Els països amb més presència d'habitants a la nostra ciutat són Índia, Xina, Marroc, Romania i Gàmbia. Per primera vegada Gàmbia passa a ocupar el 5è lloc enlloc del 4t.

Distribució de la població gambiana per franges d'edat i gènere. Maig 2015

Edat	Homes	%	Dones	%	Total	%
De 0 a 3 anys	16	3,68	17	9,71	33	5,41
De 4 a 14 anys	37	8,52	22	12,57	59	9,68
De 15 a 18 anys	29	6,68	10	5,71	39	6,40
De 19 a 25 anys	129	29,72	26	14,85	155	25,70
De 26 a 39 anys	131	30,18	49	28	180	29,55
De 40 a 64 anys	89	20,50	51	29,14	140	22,98
> 64 anys	3	0,6	0	0	3	0,49
TOTAL	434	71,26	175	28,73	609	100

(Taula 1.
Font: padró
municipal)

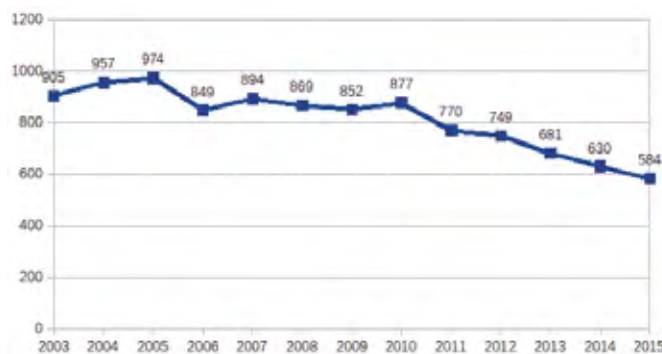
Dades població nacionalitzada per franja d'edat i gènere. Maig 2015

Edat	Homes	%	Dones	%	Total	%
De 0 a 3 anys	1	0,40	1	1,47	2	0,63
De 4 a 14 anys	10	4,06	1	1,47	11	3,50
De 15 a 18 anys	22	8,94	5	7,35	27	8,59
De 19 a 25 anys	55	22,35	9	13,23	64	20,38
De 26 a 39 anys	22	8,94	13	19,11	35	11,13
De 40 a 64 anys	133	54,06	40	58,82	173	55,09
> 64 anys	4	1,62	0	0	4	1,27
TOTAL	247	78,16	69	21,83	316	100

(Taula 2.
Font: elaboració
pròpia segons
dades padró)

Si tenim en compte les dades de la població de nacionalitat gambiana i les dades de la població d'origen gambià de nacionalitat espanyola, el total de persones d'origen gambià, a maig de 2015, és de 925 persones. El 73,62% d'homes i el 26,37% de dones. La franja d'edat de 0 a 18 anys és de 171 persones i la de 19 a més de 64 anys és de 754 persones, quatre vegades més que la població infantil, tot i que la franja de 19 a 39 representa el 57,55%. Per tant estem parlant d'una població adulta jove.

Gràfica de l'evolució de la població gambiana (2003-2015)

(Gràfica 1. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del padró)

La tendència general de la població gambiana en els darrers anys és a la baixa, sobretot a partir del 2010. La crisi econòmica i la manca d'ocupabilitat, la tendència a retornar dones i fills/es al país d'origen, l'accés a la nacionalitat espanyola, l'emigració a altres països com França, EE.UU, entre d'altres, són factors que expliquen la disminució gradual de la població.

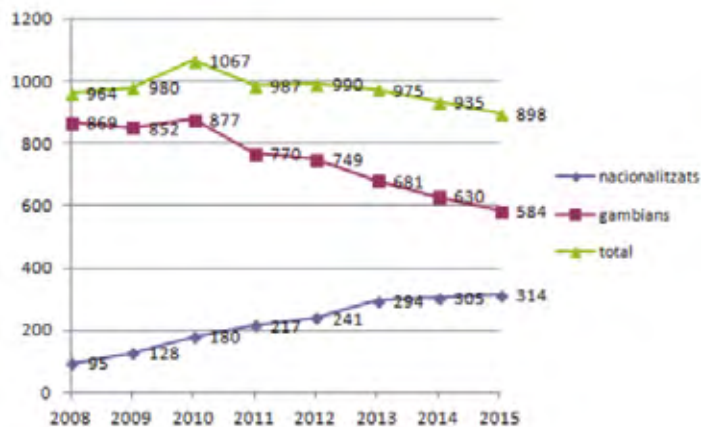
Un altre indicador a analitzar en aquesta evolució poblacional és el gènere. Com s'ha dit, la tendència general de qualsevol col·lectiu immigrant ha estat primer la vinguda i assentament d'un dels caps de família i després el reagrupament familiar. Cal fer, però, una anàlisi dels col·lectius per país de procedència per conèixer realment les dades sobre el gènere. En la població que ens ocupa, des del 2000 (any en què es pot afirmar que la presència del col·lectiu és notable) la tendència ha estat marcada per un percentatge de més del 60% d'homes respecte al nombre de dones i aquesta tònica s'ha mantingut fins a l'actualitat.

Evolució de la població gambiana per gènere (2003-2015)

(Gràfica 2. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del padró)

Evolució de la població d'origen gambià (2008-2015)

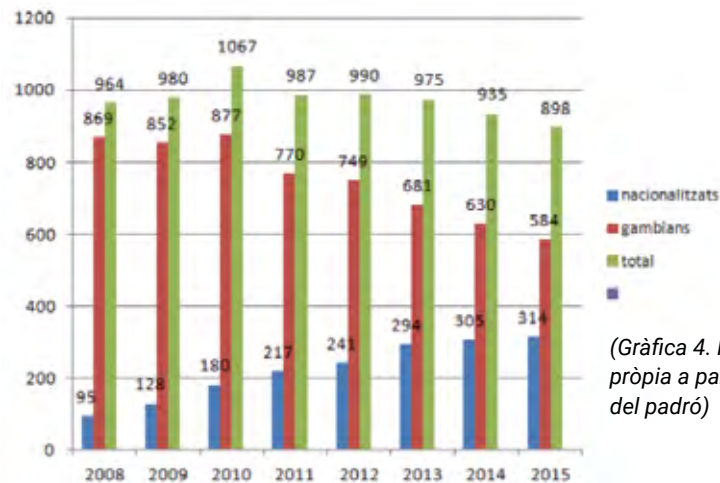
(Gràfica 3. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del padró)

Observant les dades de la taula anterior, cal remarcar que la població masculina ha perdut un 21,12 % respecte el 2003, i la femenina ho ha fet un 25,22% respecte del 2003.

Observant la gràfica anterior veiem que malgrat l'augment en les nacionalitzacions, el total de població d'origen gambià té una certa tendència a estabilitzar-se a la baixa. Des del 2008 fins al 2014, les nacionalitzacions quasi s'han quadruplicat: el 2008 representen el 9,8% del total i el 2014 el 32,62% del total de la població.

Cal destacar la gran diferència de nacionalitzacions per gènere: 239 homes i 66 dones. Tot i això, en tots dos la franja d'edat amb major nombre de persones nacionalitzades és la de 40-64 anys.

Població total d'origen gambià (2008-2015)

(Gràfica 4. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del padró)

DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER BARRIS

Distribució població gambiana per barris amb major presència, maig 2015

Barri	Població espanyola	Població immigrada	Població gambiana	Població total	% Població immigrada	% Gambians respecte població immigrada	% Gambians respecte població espanyola
Les Tries	1080	634	47	1714	36.99	7.4	4.44
Nucli Antic	2894	1337	166	4231	31.6	12.41	5.73
Pequin	3261	739	93	4000	18.48	12.58	2.85
Sant Miquel	2009	1017	122	3026	33.61	11.99	6.07
Sant Roc	2445	323	120	2768	11.67	37.15	4.90

(Taula 3. Font: padró municipal)

Tal com observem en la Taula 3, el barri d'Olot amb més percentatge d'immigració és les Tries (36,99%), seguit de Sant Miquel (33,61%) i nucli antic (31,6%). Després vénen Pequín i Sant Roc. En canvi aquest ordre no es correspon amb els barris on hi ha més presència de població gambiana, que és quasi invers a l'anterior. Per ordre de més a menys és Sant Roc (37,15%) amb una clara majoria (pràcticament el triple respecte dels altres barris, i més del doble respecte d' Olot); seguit de Pequín (12,58%), nucli antic (12,41%) i Sant Miquel (11,99%), amb un percentatge bastant similar, i les Tries a la cua.

Evolució població gambiana per barris amb major presència

Barri	Població gambiana 2012	Població gambiana 2013	Població gambiana 2014	Diferència població 2012 - 2013	Diferència població 2013 - 2014
Les Tries	34	46	47	+12	+1
Olot Centre	173	175	166	+2	-9
Pequín	124	108	93	-16	-15
Sant Miquel	164	134	122	-30	-12
Sant Roc	146	121	120	-25	-1
Total	641	584	548	-57 (-8,9%)	-36 (-6,17%)

(Taula 4. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Àrea d'Informació al Territori)

Tal com es mostra a la taula anterior, cal destacar també que la població gambiana a Olot ha baixat un 6,17% respecte de l'any 2013. Els barris que més persones d'origen gambià han perdut, per ordre de més a menys, són: Pequín, Sant Miquel i centre d'Olot. En canvi la població d'aquest col·lectiu a les Tries ha augmentat, tot i que sense ser una dada significativa, i pràcticament s'ha mantingut al barri de Sant Roc. (*)

(*) Aquestes dades no recullen la població nacionalitzada i la seva distribució per barris.

Dades sobre les llars de + 5 membres i els barris

Barri	Exercici	Llars 5	Llars +5	Llars barris	PERC 5	PERC +5
Les Tries	2014	31	55	572	5,42	9,62
Olot - Centre	2014	77	98	1671	4,61	5,86
Pequín	2014	65	66	1509	4,31	4,37
Sant Miquel	2014	66	108	997	6,62	10,83
Sant Roc	2014	40	64	987	4,05	6,48

(Taula 5. Font: dades de l'Àrea d'Informació al Territori)

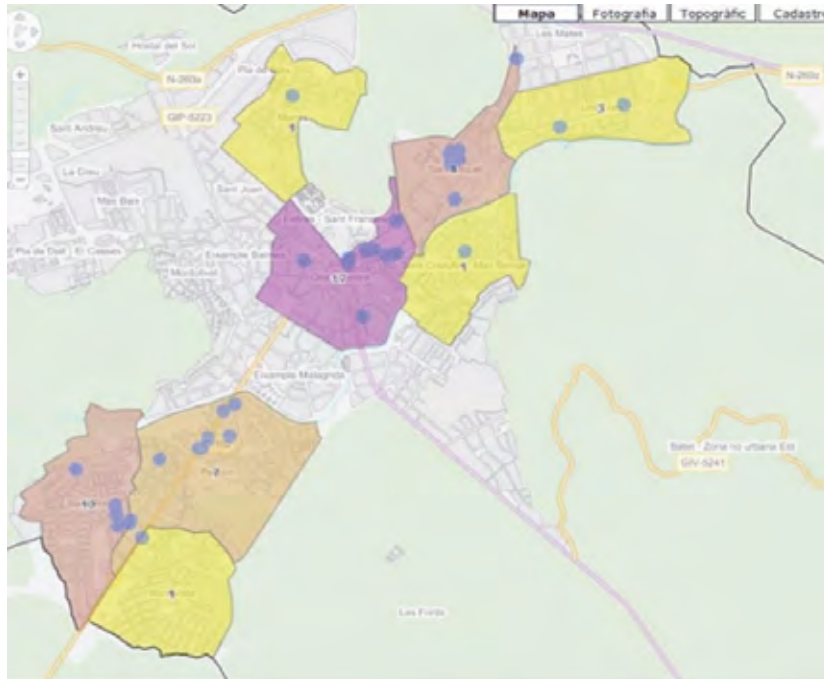
Dades sobre les llars de més de 6 membres de persones de nacionalitat gambiana o nascuts a Gàmbia i nacionalitat espanyola

Barris	Llars
Bonavista	1
Les Tries	3
Morrot	1
Olot - Centre	17
Pequín	7
Sant Cristòfor - Mas Bernat	1
Sant Miquel	8
Sant Roc	10
Total	8

Segons les dades obtingudes, el barri que concentra llars de més de 5 membres per família és Sant Miquel (10,83%) seguit de les Tries (9,52%), Sant Roc (6,48%), centre d'Olot, i per últim, Pequín.

A la ciutat d'Olot tenim dectectades 48 llars gambianes de més de 6 membres. Els barris on hi ha més quantitat d'aquestes llars,són de més a menys:, Olot-Centre (34,41%), Sant Roc (20,83%), Sant Miquel (16,66%) i Pequín (14,58%).

(Taula 6: Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Àrea d'Informació al Territori)

(Font: Àrea d'Informació al Territori)

- L'any 2000 a Olot representaven el 42,9% dels estrangers, i l'any 2015 el 14,26% (inclosos els que han obtingut la nacionalitat).
- El 73,62% són homes i el 26,37% dones.
- 4 vegades més adults de 19 a i més de 64 anys que infants de 0 a 18 anys.
- El creixement de la població s'estabilitza a la baixa.
- Augmenten les nacionalitzacions (el 32,62% de la població).
- El 78,16% de les nacionalitzacions són d'homes (2015).
- Les Tries és el barri amb més població immigrada.
- Sant Roc és el barri amb més presència de població gambiana.
- El barri amb més llars de més de 6 membres d'origen gabià: Olot-centre. I amb més de 5 membres és Sant Miquel.

Feina: ocupació i atur

“En un primer moment es dedicaven a feines del camp, alguns a netejar boscos, a la recollida de pinyes, bruc... Actualment, però, les feines s’han diversificat més: n’hi ha que treballen en excorxadors, fàbriques de filatura, a la construcció, fàbriques de plàstic, etc.

Alguns han consolidat comerços i treballen com a autònoms amb dues botigues de comestibles, una carnisseria de carn halal i un locutori.

Les dones que han anat arribant a Catalunya per reagrupament familiar s’han dedicat a tasques domèstiques i a la cura dels fills i filles. En aquests darrers anys les dones cada vegada tenen més ganes de treballar remuneradament. Els motius són diversos: els és cada cop més difícil de mantenir una família nombrosa i poder disposar de diners per enviar a les seves famílies.

La majoria comencen a treballar en feines de neteja o bé d’ajudant de cuina en restaurants. La gent que té contacte amb les dones gambianes que han començat a incorporar-se al mercat de treball veu aquestes dones amb uns altres ulls” (A. Farjas, 2003-152-153).

Per conèixer una mica la situació actual relacionada amb l’activitat laboral hem tingut en compte, les contractacions, l’atur i les prestacions. Analitzant les dades obtingudes ens podem fer una idea més aproximada de quina és la situació actual.

Contractacions registrades a Olot a juny 2015

	Espanyols	%	Estrangers	%
Homes	441	52 %	95	60 %
Dones	407	48 %	63	39,87 %
TOTAL	848	10 0%	118	100 %

(Taula 7. Font de les dades: Observatori d’Empresa i Ocupació)

En termes generals, la contractació augmenta respecte del mateix període de l'any passat, tot i que en termes absoluts, la població femenina perd 4 punts respecte de l'any passat. El sector que més contractació ha ofert és el de Serveis (518) , seguit de la Indústria (302).

Del total de contractes, 120 són indefinits i 728 temporals.

L'atur registrat el mes de maig de 2015 és de 531.899 persones a Catalunya, de les quals 47.512 corresponen a la província de Girona. I quant al gènere, hi ha més dones que homes aturats.

Les dades d'atur a Olot el juny de 2015 són les següents:

	Total atur	%	Atur estranger	%
HOMES	876	9,27%	287	32,76%
DONES	993	11,26%	276	27,79%
TOTAL	1869	10,23%	563	30,12%

(Taula 8. Font Diputació de Girona)

Per grups d'edat:

	Taxa homes	Taxa dones	Taxa total	Taxa total estrangers
16 a 24 ANYS	10,81%	3,58%	6,17%	10,60%
25 a 34 ANYS	6,39%	10,28%	8,24%	27,89%
35 a 44	6,92%	10,68%	8,61%	29,20%
45 a 54	9,43%	10,96%	10,15%	22,67%
55 a 64	16,31%	25,56%	20,28%	9,62%
TOTAL	9,27%	11,26%	10,23"	20%

(Taula 9. Font Diputació de Girona)

Població de nacionalitat gambiana inscrita com a demandant a Olot:

INSCRITS DEMANDANTS DE FEINA			
Inscrits		Preceptors nivell contributiu assistència	NO preceptors de nivell contributiu
TOTAL	118 (*)	28	90

(Taula 10. Elaboració pròpia a partir de les dades OTG OLOT)

Per trams d'edat:

15 a 17 = 0 persones	31 a 45 = 55 persones
18 a 24 = 12 persones	46 a 50 = 5 persones
25 a 30 = 24 persones	51 a 65 = 22 persones

() No inclosos els nascuts gambians que tenen la nacionalitat espanyola.*

Si comparem els inscrits com a demandats amb el conjunt d'aturats estrangers, els gambians representen el 20,95% dels aturats.

El percentatge d'aturats tant a Catalunya com a Olot ha baixat (respecte del 2014): a Olot un 13,37% menys en el total de la població i un 8,16% menys en la població estrangera. Quant al gènere, ha passat a la inversa: una baixada de 4 punts en el percentatge d'homes 46,87% el juny 2015 (50,76% juny 2014), i 4 punts d'augment en el percentatge de dones 53,13% el juny 2015 (49,24%).

La franja d'edat de la població autòctona amb més aturats és la de mésde 55 anys, i en canvi l'estrangera és la de 35 anys.

Malgrat aquesta baixada, cal observar que el percentatge d'aturats entre la població estrangera és el triple que l'autòctona.

Una altra dada a remarcar és el total de beneficiaris de prestació per desocupació a Olot, abril 2015

Nivell contributiu	Nivell assistència (subsidi)	Renta activa Inserció	Programa actiu per la ocupació	Total beneficiaris
571	524	79	11	1.185
48,19%	44,22%	0,00	-	-

(Taula 10. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació)

Si tenim en compte també els beneficiaris del PIRMI, que el març de 2015 eren 100 persones a Olot, podem afirmar que un 68,75% de les persones aturades a Olot cobren una prestació.

En relació amb aquestes dades, cal posar de manifest dues qüestions. La primera és el fet que les dades corresponen només a la població inscrita com a demandant de feina a les oficines de treball i que, per tant, no engloba totes les persones sense feina. En aquestes dades tampoc hi està inclosa la població d'origen gambià que té nacionalitat espanyola.

Quant al comerços i establiments, si l'any 2002 hi havia registrats dos comerços, actualment el nombre és el mateix (un d'aliments a Sant Miquel i un locutori).

La percepció que tenim és que la població adulta, home, major de 40 anys actiu continua treballant en filatures, càrnies, escorxadors i en el sector de la construcció. I, per tant, s'han vist afectats per la crisi en major o menor grau segons el sector, la sort i els coneixements adquirits.

I pel que fa a la població adulta dona, continua treballant en feines relacionades amb la neteja, fàbrica tèxtil, ajudant de cuina, etc.

Quant als joves (noies i nois) de segona generació que ja han fet la formació aquí, tot i que no tenim les dades recollides, la percepció és que tenen millor formació i opcions laborals i, per tant, tenen feines més diversificades.

- Un índex d'atur molt baix: 9,27% homes i un 11,26% dones (mitjana d'Espanya 2,5% i de Catalunya 20,3%), es triplica sobre la població estrangera 30,12% de la qual el 20,93% és població gambiana.
- Del total d'aturats de nacionalitat gambiana (118 inscrits), el 69,49% correspon a la franja d'edat de 31 a 65 anys. I el 76,27% no cobra cap prestació.
- Del total de contractacions registrades el juny 2015, el 13,91% correspon a estrangers.
- El 68,75% dels aturats cobren una prestació, dels quals el 23,72% són gambians.
- La franja d'edat amb més aturats és de 55 anys (espanyol) i 33 anys (estranger).
- És percepció poc canvi en relació amb les activitats laborals dels adults gambians (homes i dones).
- Comencen a haver-hi joves amb formació laboral de grau mitjà i superior que treballen en diferents sectors.
- Els establiments i comerços d'origen gambià no han proliferat.
- Dels 97 establiments estrangers, un 2,06% són d'origen gambià.

Habitatge

"La gent, en general, va tenir fortes reticències a llogar-los els pisos al mateix preu i en les mateixes condicions que a la gent autòctona. Els alts lloguers i la dificultat de trobar habitatge va suposar que molts d'ells es concentrassin en un mateix pis. Aquesta situació, sumada a la poca cura en el manteniment d'uns habitatges que no eren seus, va comportar que les agències immobiliàries no els lloguessin pisos en zones on era fàcil llogar-los a autòctons". (A. Farjas 2003: 154)

“L'accés a l'habitatge és, per tant, una de les qüestions que presenta més dificultats per al col·lectiu d'immigrants. Malgrat el temps que fa que dura aquesta situació, en aquests moments el lloguer de pisos no està resolt i es té constància de discriminacions, sobretot quan es tracta d'un cert perfil d'estranger, com seria, per exemple, el sud-saharià o marroquí”. (Idesga, 2010:37)

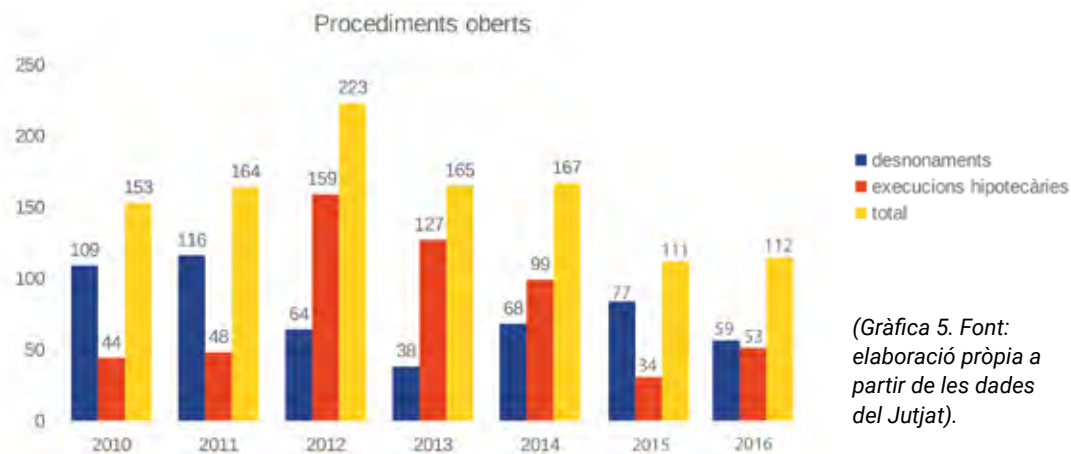
“Noves tendències en l'adquisició d'habitatge, com és la de comprar pisos. En un inici el City Bank els feia les hipoteques sense que hi haguessin de posar un capital inicial. En aquests moments hi ha diferents bancs que els fan hipoteques, però, normalment, dipositant primer un capital inicial. Com que el mercat immobiliari ha baixat, es venen pisos molt barats que es poden adquirir sense gaires dificultats”. (A. Farjas: 2003-156)

Probablement l'habitatge ha estat un dels àmbits amb més dificultats al qual s'han hagut d'enfrontar els ciutadans procedents de l'Àfrica occidental. Als arguments exposats anteriorment hi hem d'afegir que cada vegada més el parc immobiliari està pensat per a persones soles o famílies amb un o dos fills, quan ells tenen una mitjana de més de 5 membres (2).

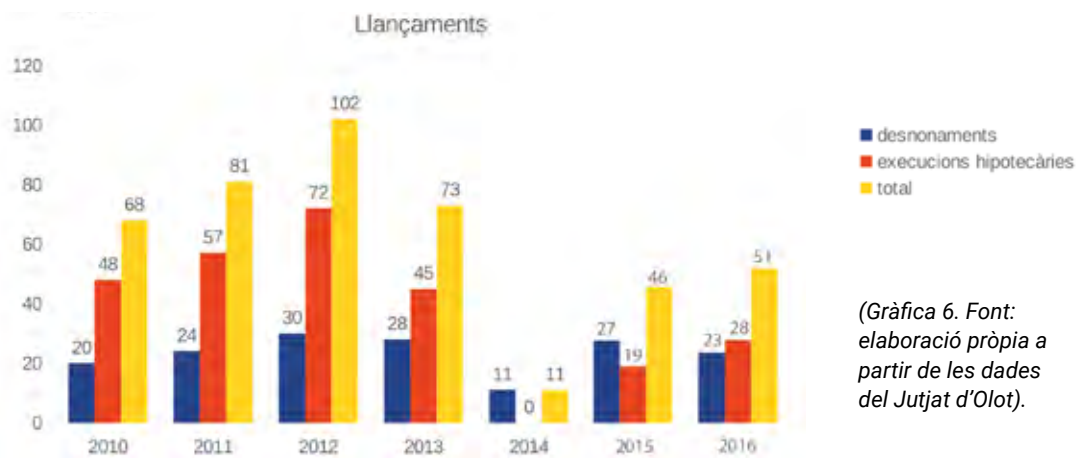
D'alguna manera tots aquests inconvenients han propiciat l'amuntegament en alguns blocs de pisos. A través del projecte de veïnatge i convivència s'han detectat blocs de pisos amb una concentració de persones d'origen gambià. En total aquest fet es dona en 14 blocs. I en 10 blocs on hi ha de 3 a 4 famílies d'origen gambià. Aquest fet suposa un percentatge elevat d'aquesta població en aquestes comunitats veïnals. Aquests 24 blocs estan repartits entre Sant Roc, Olot-Centre, Sant Miquel i Pequín. Es dona, a més, un fet que val la pena remarcar: el 52% de la població gambiana de Sant Roc està ubicada al carrer de Lleida, en 5 comunitats de veïns.

“El emplazamiento y las condiciones de la vivienda son indicadores de estatus de primerísima magnitud por su transparencia. Las condiciones de habitabilidad y confort representan uno de los indicadores más fuertes de desigualdad” (San Roman, T: 2004-65).

Evolució dels desnonaments per impagament de renda i execucions hipotecàries

(Gràfica 5. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Jutjat).

(Gràfica 6. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Jutjat d'Olot).

Per altra part, no podem deixar de fer referència a la problemàtica de l'habitatge, una de les més crues dels últims anys. Fem referència als procediments iniciats pels jutjats per impagament del lloguer o del préstec hipotecari. I a més, als procediments que efectivament acaben amb la pèrdua de l'habitatge habitual, és a dir, amb un llançament, que és quan una família es veu obligada a abandonar el seu habitatge. En ambdós casos, si bé la tendència dels darrers anys era a l'alça, el 2014 hi ha una certa tendència a disminuir igual com el 2013. Tot i que en el cas dels desnonaments, els expedients oberts pràcticament s'han duplicat. I quant als llançaments, només més disposem de les dades de desnonaments.

Cal tenir en compte, però, que no disposem de la dada que distingeix entre el nombre de persones físiques i jurídiques que pateixen aquest procés de les persones físiques, quin ha estat el seu habitatge habitual. En algunes ocasions els procediments judicials oberts s'acaben tancant gràcies a un acord entre les parts –ja sigui perquè renegocien el deute o perquè arriben a qualsevol altre tipus d'acord que posa fi al procediment–, o bé es troben pendents de resolució.

Segons les dades publicades per la PAH, l'1 de gener de 2014 hi havia 90 famílies afectades, xifra que repercuteix en un total de 400 persones. Un percentatge molt elevat són persones i famílies d'origen gambià, tot i que no podem precisar-ne el nombre exacte.

- Més dificultat d'accés a la borsa d'habitatge.
 - Més facilitat per accedir a habitatges en males condicions.
 - Les dificultats d'accés a l'habitatge provoquen la concentració en determinats blocs i barris:
14 blocs on només viuen persones d'origen gambià.
10 blocs on viuen de 3 o 4 famílies d'origen gambià
el 52% de la població gambiana de Sant Roc
- està ubicada al carrer de Lleida, en 5 comunitats de veïns.
- Es donen conflictes derivats per la morositat, respecte als elements comuns i l'ordenança municipal (sorolls, antenes, estendre roba i acumulació de trastos en zones comunes).
 - Un nombre IMPORTANT de famílies afectades per la hipoteca.

Educació

Hem intentat recollir les dades dels diferents centres educatius d'Olot incloent-hi les llars d'infants, tot i que, com que no és una etapa obligatòria ni gratuïta, moltes famílies no accedeixen a aquests recursos. Segurament les raons econòmiques tenen un pes important i la incorporació de les dones al mercat de treball, factor que va ser clau per a les obertures de les llars.

Alumnat d'origen gambià a llars d'infants municipals i de la Generalitat, curs 2014 - 2015

Centre	Total alumnes	Origen gambià	Percentatge
E.B. Les Fonts	88	0	0%
E.B. Sant Roc (*)	89	22	24,71%
E.B. El Morrot	71	1	1,4%
E.B. St. Pere Màrtir	41	0	0%
Total	289	23	7,95%

(Taula 11. Font: elaboració pròpia)

Segons les dades recollides a la Taula 11, només trobem presència de nens i nenes d'origen gambià a la llar de Sant Roc, que pertany al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Des que va obrir a l'abril de l'any 1986, i per la seva ubicació al barri de Sant Roc sempre ha hagut una major concentració de població d'origen gambià i ha estat la llar amb més població d'origen gambià. Els ajuts o beques del 100% de la quota, que la Generalitat destinava a famílies nombroses especials (més de 5 membres) i amb renda familiar baixa pràcticament afavoria tot el col·lectiu, hi han jugat un paper clau. Aquest fet va marcar una tendència natural d'aquesta població per aquest recurs. La majoria dels nens s'incorporaven als 4 mesos i restaven al centre fins als 3 anys, que podien entrar a les escoles infantils i primària¹

1. Transcripció de la conversa amb Maryan Kebbeh, educadora social de l'Ajuntament de Blanes.

Des de la crisi econòmica i a partir de l'any 2011 en què la Generalitat retira les beques de menjador, té lloc una davallada important de població, deguda també al fet que moltes famílies marxen d'Olot a la recerca de feina, sovint a altres països. Tot i així, continua sent l'escola bressol de referència d'aquest col·lectiu.

Quant a l'etapa de primària i secundària, ja hi ha presència d'alumnes d'origen gambià a totes les escoles. Per distribuir l'alumnat, primerament es fa per raons geogràfiques, és a dir, de proximitat al centre escolar, i altres aspectes inclosos al barem. També es té en compte si els alumnes són de necessitats educatives especials. En aquest cas, els alumnes immigrants que es consideren d'aquest grup són els que s'incorporen de nou (per primera vedada provinents del país d'origen) a l'escola i tenen un desconeixement de la llengua. La distribució d'aquests alumnes es fa a través de la junta de matriculació.

Segons el testimoni de la directora Maria Solsona

Alumnes d'origen gambià a l'educació infantil i primària, curs 2014 - 2015

Centre	Total alumnes	Origen gambià	Percentatge
Escola El Morrot	318	19	5,97%
Escola Sant Roc	320	60	18,75%
E. Petit Plançó	256	16	6,25%
E. Lluís M ^a Mestres	157	25	15,92%
Escola Malagrida	387	48	12,40%
Escola Bisaroques	574	?	pendent
Escola Pia	417	31	15,23%
Escola Cor de Maria	365	34	9,31%
Escola Pla de Dalt	440	22	5%
Escola Joan XXIII	21	9	42,85%
Total	3.255		-

(Taula 12. Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels mateixos centres)

Alumnes d'origen gambià a l'educació secundària, curs 2014 - 2015

Centre	Total alumnes	Origen gambià	Percentatge
Ins Bosc de la Coma	433	25	5,77%
Ins Garrotxa *	417	7	1,67%
Ins Montsacopa	437	15	3,43%
Escola Pia	182	8	4,39%
Escola Cor de Maria	145	15	10,34%
Escola Petit Plançó	124	6	4,83%
JOAN XXIII+ PROG.PONT	39	10	25,64%
Total	1777	78	pendent

(Taula 13. Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels propis centres)

**Només es comptabilitzen els alumnes de nacionalitat gambiana*

Durant el curs 2014 - 2015 el total d'arribades d'alumnes (noves incorporacions) a primària ha estat de 85 (un 20% menys que el curs passat), dels quals 8 provenien de Gàmbia i 4 eren infants que ja havien viscut i havien estat escolaritzats a Olot.

Quant al total d'arribades d'alumnes (noves incorporacions), a secundària, ha estat de 33 (34% menys que el curs passat), dels quals 13 provenien de Gàmbia cosa que representa quasi el 40% de les arribades. Cinc són infants retornats (havien viscut i havien estat escolaritzats a Olot).

Hi ha dos informes que ens han ajudat a conèixer la situació de l'alumnat d'origen estranger i que ens ha servit d'una bona eina d'anàlisi. Ens referim als Informes de 4t d' ESO i l'estudi sobre èxit acadèmic de l'alumnat d'origen estranger. D'aquest últim informe, mitjançant entrevistes a docents i a desviadors positius (alumnes), es va obtenir uns resultats que ens

marquen una línia de treball a seguir per al conjunt de la comunitat educativa i que hauríem d'incorporar a la nostra metodologia d'intervenció.

Alumnes que han cursat UEC durant el curs 2014 - 2015. Les unitats d'escolarització compartida és un recurs que ofereix el Departament d'Educació als alumnes amb necessitats educatives especials derivades de la inadaptació al medi escolar en els centres que imparteixen educació secundària obligatòria i que cursen 3r i 4t cursos d'ESO o que tenen una edat mínima de 14 anys. Podran seguir part dels ensenyaments corresponents a aquesta etapa en unitats d'escolarització compartida, on se'ls ofereix activitats específiques adaptades a les seves necessitats. El recurs també comporta una escolarització compartida en els centres docents en què l'alumnat estigui matriculat, dels quals depenen als efectes acadèmics i administratius.

L'UEC Aula Forma't d'Olot, ha atès un total de 34 alumnes en el curs 2014 - 2015, dels quals 7 són d'origen gambià (20,58%) , i provenen dels INS Bosc de la Coma, Garrotxa i Montsacopa.

Alumnes d'origen gambià a l'educació postobligatòria CURS 2014 - 2015

Centre	BATX total	Origen gambià	CFGM	Origen gambià	CFGS	Origen gambià	Total alumnat	Origen gambià	%
Ins Bosc de la Coma	100	0	113	3	134	3	347	6	1,72%
les Garrotxa *	176	0	275	3	174	0	625	3	0,48%
les Montsacopa	116	3	43	8	36	0	195	11	5,64%
Escola Pia			79	-					
PQPI							47	14	29,8%
Escola Belles Arts	69	0	64 i 74	0	217	0	391	0	0
TOTAL	461	3	648	14	561	3	1.670	34	2,03%

(Taula 14. Font: elaboració pròpia)

*Només es comptabilitzen els alumnes de nacionalitat gambiana. Per tant, el nombre podria ser superior.

La participació en el Projecte Rossinyol, curs 2014 - 2015

	Mentorats	Gambians	Percentatge
Edició 2006-07	5	4	80%
Edició 2007-08	5	0	0
Edició 2008-09	10	1	10%
Edició 2009-10	13	4	30,76%
Edició 2010-11	11	1	9,09%
Edició 2011-12	12	1	8,33%
Edició 2012-13	12	0	0
Edició 2013-14	10	0	-
Edició 2014-15	10	2	20%
TOTAL	88	13	14,77%

(Taula 15. Font: elaboració pròpia)

Nota: Molts nens d'origen gambià són nascuts aquí i per això hi participen poc. En l'última edició es va decidir incorporar les segones generacions i per això aquest any ha augmentat (3) el nombre de participants en el projecte.

Un altre factor molt important a tenir en compte és la condició econòmica de les famílies. Es tracta de famílies amb una mitjana de 5,5 fills i amb una renda familiar molt baixa. Per tant, tot i tenir accés a beca, no es cobreixen totes les despeses que ocasiona la formació postobligatòria.

“La condición económica de la familia determinará de forma clara las posibilidades materiales de ésta para conseguir un trayecto académico más allá de los ciclos obligatorios, o el eventual acceso a la universidad; o al contrario, empujará a la familia y al hijo hacia una

3. informació facilitada per la tècnica responsable del projecte Rossinyol.

formación profesional y una inserción temprana en el mercado laboral. Este factor no es el único que determina una u otra elección, pero es determinante a la hora de permitir proseguir la formación académica lo más extensamente posible.” (Gabrielli, 2010:136)

La educación
es la vacuna
contra
la violencia
y la ignorancia

Informació facilitada per la tècnica responsable del projecte Rossinyol:

- Només hi ha nens d'origen gambià a l'Escola Bres-sol de Sant Roc.
- El 42,85% dels alumnes d'infantil i primària del CEE JOAN XXIII són d'origen gambià. I a la secundària representen el 25,64% dels alumnes.
- Els CEIP d'Olot amb més població d'origen gambià són l'Escola de Sant Roc, Escola Llar i l'Escola Pia. I, a secundària, l'Escola Cor de Maria (el doble que la resta) .
- Del total d'alumnes de primària d'incorporació tardana (85) el 9,41% són gambians, dels quals el 62,5% són alumnes retornats (havien viscut a Olot).
- Del total d'alumnes de secundària d'incorporació tardana (37) el 37% són gambians, dels quals 42,85% són alumnes retornats. (havien viscut a Olot).
- Molt baix el nombre d'alumnes al tas.
- En el postobligatori hi ha més presència al Cicle formatiu Grau Mig (4 vegades més)
- A les UEC (unitats d'escolarització compartida) el 20,58% són d'origen gambià.

Espais de lleure

“Sembla evident que les activitats extraescolars permeten a aquests nois i noies una socialització més lliure, i aquest és un factor important tant per la seva integració social com per al seu àmbit de relacions personals. Proporcionen als alumnes una experiència i unes vivències i això té repercussions clares en la seva autoestima i aquest és un aspecte molt important per al seu desenvolupament com a persona”. (Fullana:2003:94)

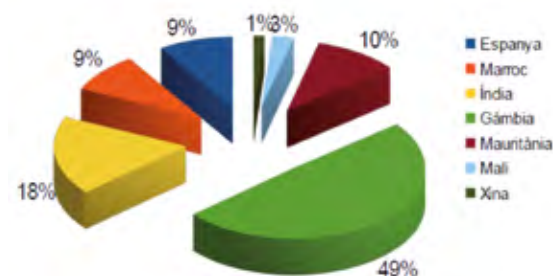
En aquest espai hem fet una recopilació dels recursos existents a la ciutat, el nombre d'infants que hi assisteixen i el percentatge que són d'origen gambià. Sovint hem tingut la percepció que els infants i joves d'origen gambià no assisteixen a activitats que no siguin gratuïtes, però mai ho havíem comprovat.

- **Espai Larai.** El total de nens atesos el curs 2014-15 ha estat de 91 noies i nois, dels quals el 49 % pertanyen a famílies d'origen gambià.

Aquest recurs està ubicat al barri de Sant Miquel, tot i que és obert a tots els infants sense tenir en compte el barri de residència, però majoritàriament atenen els nens que viuen al voltant.

Participants segons la procedència dels pares

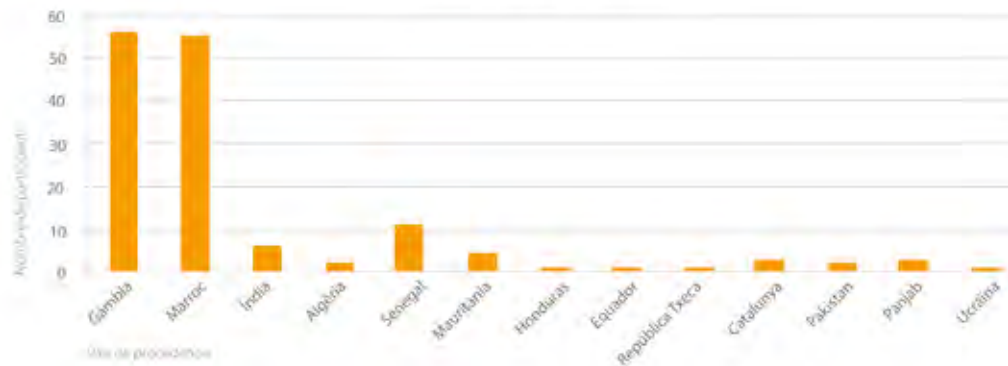
- **Esplai Garbuix.** El total de participants el curs 2014 - 2015 és de 150 joves, dels quals 57 són d'origen gambià (38%).

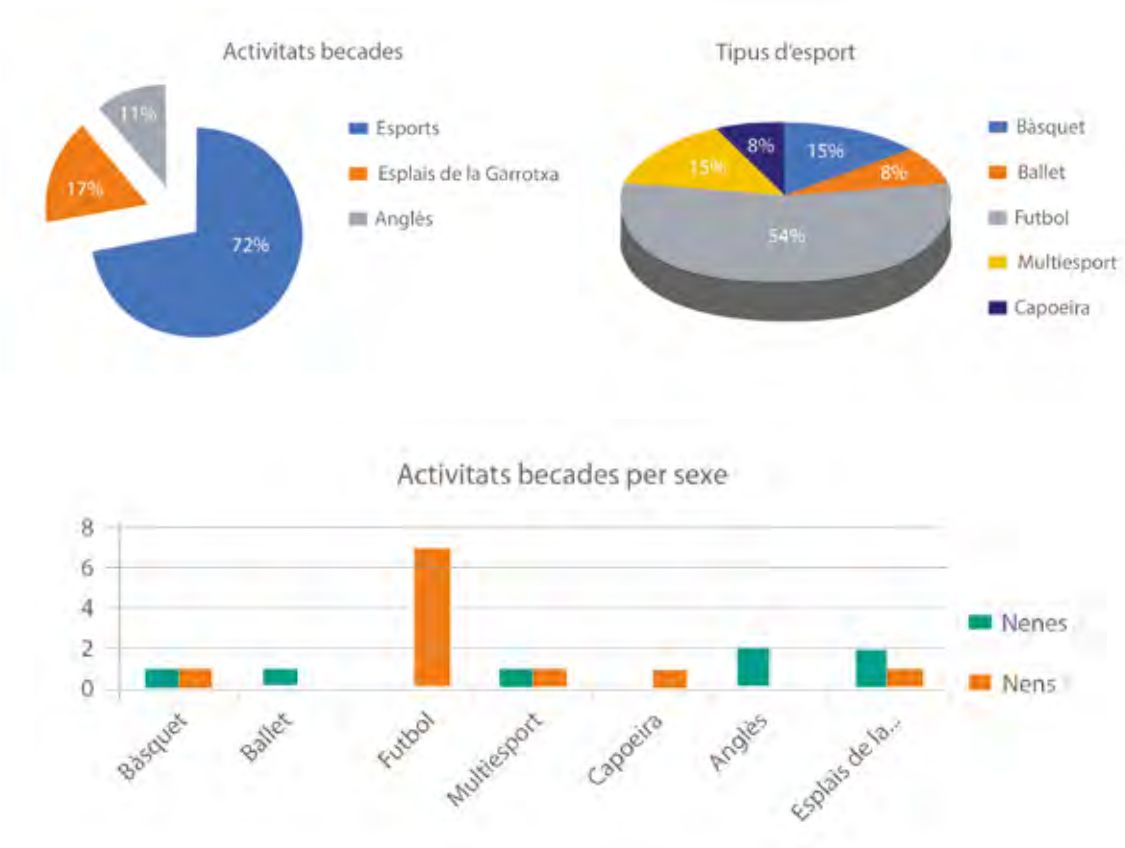
El 50% dels infants i joves viuen al nucli antic i l'11% al barri de Sant Miquel.

Un dels aspectes que s'està treballant és la incorporació de les nenes a activitats extraescolars. Encara que continua havent-hi una gran diferència en la gràfica, podem observar com de mica en mica i amb el suport econòmic necessari es van incorporant més nenes a les activitats. Per ara l'activitat més majoritària és el futbol per tot el suport que té i la difusió mediàtica que se'n fa.

Procedència de la família

Centre de Mediació Creu Roja. Durant aquest curs 2014-15 s'ha atès un total de 20 nens i nenes, dels quals 13 són d'origen gambià.

Taller d'estudi assistit. Espai de deures a tots els centres de primària i secundària. El total d'alumnes beneficiats ha estat 286. El centre de primària amb més beneficiats ha estat el CEIP Volcà Bisaroques, i el de secundària, l'INS Montsacopa.

Del total de participants el 13.98% són d'origen gambià. El centre amb més beneficiats d'origen gambià ha estat l'INS Bosc de la Coma, amb un 37,9%.

Oficina Jove de la Garrotxa L'IDEAL: ha ofert un taller d'estudi assistit, dos dies a la setmana, d' 1,30 h, amb un preu d'inscripció de 18 €. No hi ha assistit cap noi/noia d'origen gambià.

Pel que fa a l'espai, sí que és utilitzat per joves gambians d'edats diferents, però no tenim un registre.

Centre	Nombre d'alumnes	Nombre d'origen gambià
INS GARROTXA	36	5
INS MONTSACOPA	48	2
INS BOSCH DE LA COMA	29	11
COR DE MARIA	27	2
PETIT PLANÇÓ	17	3
ESCOLA PIA	19	1
MORROT	10	1
PLA DE DALT	22	2
BISAROQUES	30	8
MALAGRIDA	17	0
ESCOLA LLAR	17	3
SANT ROC	14	2
TOTAL	286	40

(Taula 15. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'IME)

Altres activitats de lleure, en les quals s'ha consultat la participació d'infants d'origen gambià en el curs 2014 - 2015.

"Los espacios de ocio dedicados al deporte, la música, el teatro, el baile, y a otras actividades artísticas, son probablemente los espacios con más potencialidad integradora entre los jóvenes y los adolescentes. Sin embargo, se trata del ámbito donde los hijos de familias inmigradas tienen más dificultades de participación". (Gabrielli, 2010:174).

Activitats artístiques	Total infants	Total origen gambià
Escola Municipal d'Expressió d'Olot	168 (fins 18 anys)	0
Escola Municipal de Música d'Olot	309	0
Esplai setmanal (esplais Garrotxa)	147	pendent

Activitats esportives	Total infants/joves	d'origen gambià
Club Atletic d'Olot	25	0
Club Hoquei Olot	75	0
Club Futbol Garrotxa	100	25
Club Voleibol	100	0
Club atletisme Garrotxa	65	1
Club Bàsquet d'Olot	200	0
Futbol Sant Roc	85	22
Futbol Sant Pere Màrtir	125	0

(Taula 16. Font: Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per les entitats esportives)

Projecte beques extraescolars i Estiu Riu

Hi ha el projecte beques extraescolars que potencia la participació en activitats de lleure d'infants que pertanyen a famílies en seguiment des del Serveis d'Atenció Social Bàsica i/o el Servei d'Atenció a Infants, Adolescents i les seves Famílies, projecte de què s'han beneficiat un total de 123 infants dels quals 11,38% són d'origen gambià. D'entre les activitats de lleure organitzades des del Servei de Jovetut de l'Ajuntament d'Olot, l'Estiu Riu, on s'ha becat un total de 213 famílies de ls quals un 6.57% són d'origen gambià (aproximadament).

- Els nens i nenes d'origen gambià majoritàriament assisteixen a l'espai Larai i al Garbuix.
- De les beques extraescolars, l'11,38% són per a infants d'origen gambià. I de les beques Estiu Rium el 6,57% són d'origen gambià.
- Cap nen a l' Escola Municipal d'Expressió i a la de Música.
- Pel que fa als clubs esportius només participen en els clubs de futbol.
- Els tallers d'estudi assistit atenen 286 nens, i 40 són d'origen gambià (13.98%). Els centres amb més beneficiaris són l'INS Bosc de la coma (40%) i el CEIP Bisaroques (26,66%).

(1) Nota: Dades aproximatives ja que no és registra la nacionalitat dels pares ni lloc de naixement.

Associacionisme i participació

"Les associacions potencien i representen el conjunt de xarxes socials de les respectives comunitats d'immigrants, funcionen de forma independent i no són de caràcter religiós. Intenten buscar solucions a problemes que apareixen en el col·lectiu o col·lectius que representen, i sobretot tenen la funció de fer de xarxa" (A.Farjas:2003-169).

“També existeixen les “caixes” (quessi en llengua sarahule) que són associacions tradicionals. Les caixes de solidaritat dels pobles d’origen organitzen la comunitat a l’entorn seu, construeixen i consoliden un ordre social comunitari i reforcen la identitat del poble. Les persones dels mateixos pobles d’origen s’ajuden quan tenen un problema aquí i també per enviar ajuda al poble” (A.Farjas: 2003: 169)

Les associacions de gambians o amb presència de persones d’origen gambià principalment són de l’àmbit de la cooperació i la solidaritat. La primera associació d’immigrants va ser la Jamakafo que es va constituir legalment març de 1992. Va aplegar persones, majoritàriament de Gàmbia, però també mauritans, senegalesos i altres. I quant a l’ètnia, aplega majoritàriament persones sarahule de Gàmbia i Mauritània, i wòlof i fula, majoritàriament senegalesos.

L’associació compta amb uns dos-cents membres que col·laboren en el pagament d’una quota anual que serveix per finançar algunes actuacions de l’entitat”. (Idesga, 2004:110)”.

Dins d’aquesta categoria hi ha registrades també les associacions següents:

- Associació Cultural Soninkara Dars Lanie Kekoro. 2005 estatuts, 2009 registre Generalitat. 50 persones col·laboradores.
- Associació Cultural Chamoi-Cat. 2007 estatuts, 2008 registre Generalitat.
- Associació d’Ajuda al Poble de Kulary Tumanna. 2010 estatuts i registre Generalitat.
- Associació d’Africans de Koina. 2004 estatuts i 2005 registre Generalitat. 300 persones col·laboradores.
- Associació de Residents del Poble de Kumbija.
- Associació de Residents del Poble de Sinsan Sabi.

“L’Associació de Dones Subsaharianes de la Garrotxa Yagaru suposa una novetat molt im-

portant en les primeres associacions d'immigrants a Olot, perquè és la primera que té com a objectiu la defensa de la dona com a col·lectiu. Es va crear a principis de 2004 i aplega bàsicament dones gambianes i senegaleses, tot i que també n'hi ha d'altres d'origen subsaharià. Les motivacions d'aquesta entitat són compartir i afrontar problemes comuns de les persones immigrades i els que són específics de les dones. A més, es volen fer actuacions per millorar la seva formació cultural i el seu coneixement de català i facilitar la seva inserció laboral". (Idesga, 2004:112).

Compta amb unes 80 sòcies que fan aportacions puntuals per a la realització d'activitats concretes. Les seves activitats se centren en:

- Acollida i suport a la dona i les seves famílies.
- Activitats culturals i de sensibilització, com per exemple un recull de contes africans que s'expliquen a les escoles de la comarca.
- Projecte de cooperació internacional: molins a Gambissara, Gàmbia.
- Un dels projectes a resaltar és el recull de contes africans.

Per altra banda, també cal destacar la recent creació de l'associació Hatambinnira Jikke Lemunu, ja que és l'única formada per joves nascuts aquí (la majoria) i d'àmbit social. De moment aplega uns 80 joves. S'organitzen en 3-4 comissions per assumir els temes generals que treballen:

- Suport als pares: traduccions, suport a les entrevistes de les escoles, suport en tràmits...
- Conflictes, drogues...: tenen molt de contacte amb els mossos d'esquadra.
- Motivació escolar: xerrades "La formació és la base", "La feina de buscar feina", suport escolar i a postobligatori i suport econòmic.

També és una associació que participa en les activitats culturals de la ciutat.

Nombre de persones d'origen gambià vinculades a associacions

Nom associació	Nº persones sòcies col·laboradores
Associació Africana Jamakafo Olot	?
Associació Cultural Soninkara Dars Lanie Kekoro	20
Associació Cultural Chamoi-Cat	?
Associació d'Ajuda al Poble de Kulary Tumanna	?
Associació d'Africans de Koina	10
Associació de Residents del Poble de Kumbija	?
Associació de Residents del Poble de Sinsan Sabi	10
Associació de Dones Subsaharianes de la Garrotxa Yagaru	80
Hatambinnira Jikke Lemunu	80
Total	200

(Taula 17. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per les entitats)

Per últim, cal parlar de la Comunitat Islàmica d'Olot i de Supudo Kati a Basse. Ambdues són associacions que disposen d'un local habilitat com a centre cultural on es realitzen classes d'àrab i alcorà per a la mainada i les dones. El primer, és al carrer Madrid, núm. 88 (Sant Roc) i el segon, al carrer Sant Bernat, núm. 24 (Sant Miquel). Tenen un aforament d'unes 60 persones i de 25-30, respectivament.

Cal remarcar, però, que tenen un lloc on les dones poden aprendre àrab i fa classes d'alcorà, però sobretot és un lloc de trobada perquè elles parlin de temes que els interessin com a mares i dones; per exemple, un dels temes de què més parlen és l'educació dels fills i les perspectives de futur.

Tot i que una d'aquestes associacions està ubicada al barri de Sant Roc, la relació amb les entitats del barri és molt puntual i la participació en organismes com el Consell de barri de

Sant Roc és pràcticament nul·la.

"Ens trobem en presència d'una immigració immersa en el seu projecte migratori amb el rerefons del retorn i la idea d'un assentament provisional. Per tant, existeixen exigències afectives al país d'origen i econòmiques al país de destí". (A.Farja:2003-170)

En els últims anys moltes persones africanes i sobretot les d'origen gambià que s'han vist afectades pels temes d'habitatge en no poder pagar el lloguer o la hipoteca i trobar-se en situació d'alta vulnerabilitat social. Per això s'han vinculat a la PAH i són membres actius amb un fort compromís amb l'entitat.

- Molta vinculació a projectes de cooperació i solidaritat.
- Dues associacions culturals que destaquen:
 - La fortaleza de les dones Yagaru.
 - L'energia dels joves Hatambinnira Jikke Lemunu.
- Compten amb les seves xarxes: les quessi o caixes comunitàries i solidàries.
- Forta vinculació a la PAH.

L'atenció social

En aquest apartat s'ha intentat recollir el nombre de persones que utilitzen els diferents recursos dels Consorci d'Acció Social de la Garrotxa i del servei de Càritas d'Olot, perquè és un indicador que marca les necessitats i mancances d'aquest sector de població.

Les dades obtingudes del Servei d'Atenció Social bàsica corresponen a l'any 2013 (no s'ha pogut recollir les d'aquest any), però serveixen com a mostra.

CONSORCI D'ACCIÓ SOCIAL DE LA GARROTXA:

El Servei d'Atenció Social Bàsica, 2013, municipi d'Olot, va atendre 3.811 persones que corresponen a 1.550, un 58,40% són dones i un 41,60 són homes. De més a menys, els països amb més beneficiaris són: Marroc, Gàmbia, Índia, Hondures, Equador i Colòmbia, fins, a un total de 55 nacionalitats. Les persones d'origen gambià, tot i situar-se en segona posició, representen el 21,52% dels beneficiaris estrangers i un 5,64% del total de beneficiaris. Cal dir, però, que en les dades anteriors no hi ha comptabilitzades les persones d'origen gambià que ja tenen la nacionalitat espanyola, per tant, les dades reals suposem que deuen ser una mica superiors.

El Servei d'Atenció a Infants, Adolescents i les seves Famílies , 2014 , municipi d'Olot

	Total atesos	Origen Gambià	Percentatge
Projecte 0,3	67	7	10,44%
Projecte Centre Obert	30	7	23,33%
Projecte Espai Jove	125	31	24,8%
Projecte Reagrupament Vaivé	19	0	0
Total atesos	241	0	20,27%

(Taula 18. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la memòria del CASG)

Del total de beneficiaris del servei, un 20,27% són persones d'origen gambià. Caldria remarcar el percentatge de joves que correspon a un perfil de jove sol, sense parents, i en situació administrativa irregular. S'han beneficiat del projecte Suport a l'alimentació Infantil, l'any 2015, un total de 33 famílies, de les quals el 34,28% són d'origen gambià (total 12 famílies amb una mitjana de 3,5 fills).

Del projecte Beques extraescolars se n'han beneficiat 123 famílies, l' 11,38% són d'origen gambià. I del projecte Suport a l'Estiu Riu, de les 298 famílies beneficiàries el 6,73% són d'origen gambià. De 100 persones beneficiàries de PIRMI , a Olot el març de 2015, només 8 corresponen a persones de nacionalitat gambiana (un 8%).

Càritas Olot, 2014, municipi d'Olot

Per la seva trajectòria, Càritas, sempre ha estat un servei molt proper a les persones d'origen gambià, raó per la qual els hem demanat les dades.

Dades facilitades per Càritas referent a l'utilització dels recursos que s' ofereixen a la població en general i específicament a la població d'origen immigrant.

Serveis de Càritas	Participants	% d'origen gambià
TALC. Tallers d'acollida lingüística i cultural	47	18
Acollida	128	23
SOL. Servei d'Orientació Laboral	27	4
NEI. Noves Estratègies d'Inserció. (Programa laboral joves)	21	2
SAI. Servei d'Assessorament per a Immigrants	352	51
Servei de Deutes Familiars (consultes sobre temes hipotecaris i de lloguers)	20	7
Total atesos	595	105 17,61%

(Taula 19. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per Càritas Olot)

- El 5,64% del total de beneficiaris (Serveis bàsics d'atenció social 2013).
- El 21,52% dels beneficiaris estrangers (Serveis bàsics d'atenció social 2013).
- El 2,27% dels atesos en l'espai Família.
- El 24,8% dels atesos en el Projecte Joves.
- El 34,28% dels beneficiaris del projecte Suport alimentació infantil.
- El 11,39% de les beques extraescolar.
- El 6,73% de les beques Estiu Riu.
- El 17,61% dels atesos des de Càritas són gambians.

L'espai públic

"El carrer va ser un dia el regne de la mainada, un ordre d'espais en els quals qualsevol lloc-incloent descampats i solars- podia ser bo per jugar amb no importava quins objectes presents, als quals la imaginació assignava funcions i significats. El més insospitat racó urbà podia esdevenir un escenari d'aventures, marc natural par al qual Janeb Jacobs deia "Jocs no dirigits".

Més enllà, el carrer juga un paper fonamental en la socialització dels infants, ja que del que hi passi, fins i tot sota l'aspecte de joc o aventura, dependran coneixements i habilitats socials que no proveiran ni l'aparell escolar ni la formació casolana. D'aquesta experiència infantil de l'exterior immediat a la seva llar neix en bona mesura el que anomenem barri, com

a escenari per a un tipus de vincle social basat en la proximitat i en la rutina de les trobades en un context territorial delimitat, ja que exerceix una funció simbòlica medidora” (Blog: Manuel Delgado 28/08/2015).

L'espai públic com a espai de trobada i relació, com a lloc que permet cobrir les necessitats, mostra, des de diferents mirades, realitats personals i col·lectives que construeixen imatges i discursos, i per tant són el marc d'establiment de les relacions de convivència.

Els espais públics són el reflex o el mirall de la identitat col·lectiva ubicada a l'entorn d'un barri o en el conjunt de la ciutat, identitat que s'ha de d'anar reconstruint i embastant per incorporar i assimilar els elements nous que transformen el paisatge humà i que hem de reconèixer i identificar com a propi, com a nostre, com *la gent del meu barri*.

A la ciutat d'Olot tenim detectats una sèrie d'espais públics en els quals és prioritari intervenir per tal d'atendre les demandes dels veïns i de l'Ajuntament, per una banda, però, per l' altra, per establir relacions de convivència que ajudin a crear vincles i reconeixement entre veïns que comparteixen un territori, un espai comú.

Els espais detectats com a prioritaris són el parc de Pequín i Malatosquer, el nucli antic i la plaça de Sant Miquel, espais on hi ha més concentració de població estrangera i una gran diversitat cultural.

Els infants i joves de famílies d'origen gambià solen ser els que més utilitzen aquests espais al llarg de tot l'any, i especialment a l'estiu.

- Els espais públics són el reflex o el mirall de la identitat col·lectiva ubicada a l'entorn d'un barri, identitat que s'ha d'anar reconstruint i embastant per incorporar els elements nous.
- L'ús de l'espai per part d'un col·lectiu i la no-ocupació per part d'altre és un dels problemes bàsics de convivència.
- Els nens d'origen gambià es mouen entre espais protegits (esplais, classes de harlà) i els espais públics.
- A l'espai públic existeixen dinàmiques conflictives donada la diversitat de situacions i realitats humanes.

Conclusions sobre l'informe

ASPECTES QUE REMARQUEM:

PAÍS

Gàmbia és un país amb un dels índexs de desenvolupament humà més baixos, amb un 48% de població no alfabetitzada, i amb diversitat d'ètnies i religions que convien juntes. El 92% de la població és musulmana (sunnita). I el 80% viu en zones rurals.

IDENTITAT

Un tret constitutiu de l'ètnia sarahule és la migració. Tot i que el retorn sempre és present. La família és el grup format per tots els membres: tiets, parents, cosins, avis, gemanastres etc que conformen la comunitat.

El pes de la comunitat es debilita en les societats d'assentament. Es pot produir un xoc intercultural i intergeneracional entre pares i fills.

DEMOGRAFIA

Una població que va a la baixa: representen el 14,26% de la població estrangera. Un desequilibri de gènere: el 73,62% són homes i el 26,37% dones. El 32,62% de la població ha obtingut la nacionalitat espanyola (dels quals 78% són homes).

UBICACIÓ A LA CIUTAT

Més presència de població gambiana a Sant Roc. El 54% viu al carrer de Lleida. El barri amb més llars de més de 6 membres d'origen gambià és Olot-centre seguit de Sant Roc i Sant Miquel.

OCUPACIÓ I ATUR

- No es percep canvis en la qualificació de les persones adultes. Treballen en el tèxtil, càrnies i agrícola.
- Hi ha una població jove que ha fet formació de grau mitjà i superior i que treballa en diferents sectors.
- Els gambians representen el 20,98% del total d'aturats a Olot: el 69,49% corresponen a la franja d'edat de 31 a 65 anys, i el 76,27% no cobra cap prestació.
- No han proliferat els comerços ni establiments d'origen gambià (n'hi ha 2 a Olot).

EDUCACIÓ

- Una escola bressol de referència: Sant Roc.
- Per aquest ordre, els CEIP amb més presència d'alumnat d'origen gambià són: Sant Roc, Lluís Maria Mestres i Malagrida.
- Dels nens d'incorporació tardana d'origen gambià , el 62% dels de primària són alumnes retornats, i de secundària, el 42,85% .
- Del CEE JOAN XXIII, el 42,85% dels alumnes d'infantil i primària són d'origen gambià.

LLEURE (entre els espais *protegits* i el carrer)

L'assistència diària a dos espais:

El 38% dels assistents al Garbuix són nens d'origen gambià.

El 49% dels assistents al Larai.

El 65% del Centre de Mediació Creu Roja

Només hi ha presència de nois gambians als clubs esportius de futbol

ASSOCIACIONISME I PARTICIPACIÓ

Dues associacions importants: Yagaru i HJL

Entitats de cooperació

Participació a la PAH

ATENCIÓ SOCIAL

34,28% del projecte Suport a l'alimentació

24,8% del Projecte jove

23,33% del Centre Obert

CONCLUSIONS DE L'INFORME DE DADES

- Dificultat d'accés a l'habitatge: la concentració en determinades zones i habitatge en males condicions.
- L' escola bressol no està a l'abast d'aquestes famílies.
- Hi ha un percentatge de nens i nenes que marxen i tornen després de 2 o 3 anys.
- El nombre de nens al PQPI 29,8% (que no acaben l'ESO) + UEC (20,58%) i poc accés al postobligatori.
- El lleure està limitat a aquelles activitats que són gratuïtes o que poden estar becadades.
- Els joves amb dificultat socials i laborals (el 24,8% del Projecte Joves).
- Es percep famílies en el llindar de la pobresa (34,28% del projecte Suport a l'alimentació, el 23,33% del Centre Obert).

Què en pensen?

Escoltant les seves paraules

Recull de les entrevistes

S'han entrevistat 12 persones, 6 dones i 6 homes. Hem recollit les conclusions en dos grups: el d'homes i el de dones. En cada grup hi ha representats els joves i els adults.

Hem agrupat les preguntes en: dades bàsiques, economia i feina, relació i educació dels fills, el sentiment de pertinença, projectant cap al futur, la situació econòmica d'altres membres de la comunitat i rebuig social.

CONCLUSIONS DELS HOMES:

En la mostra s'han escollit 3 joves i 3 adults. Tots tenen la nacionalitat espanyola. Dels joves, dos van arribar de molt petits i van fer tota la formació aquí. Tenen una formació de grau superior. El que va arribar de més gran (incorporació tardana) no va acabar l'ESO. Un continua estudiant i dos treballen actualment. Parlen un català perfecte. Un viu independitzat de la família. Pertanyen a nuclis familiars on hi ha una mitjana de més de 5 germans.

No tenen coneixements de la situació econòmica d'altres famílies. Donen molt de valor a l'educació. Dos d'ells parlen de diferències amb els pares pels nous valors que introdueixen en la seva vida quotidiana. Se senten molt bé aquí. Senten que són d'aquí i de Gàmbia alhora. No tenen una percepció de més dificultat pel fet de ser d'origen gambià. Fan una projecció del futur tímida.

Quant als 3 adults de la mostra, fa uns 26 anys que són a Catalunya. Són persones no alfabetitzades. Dos parlen perfectament el català, i l'altre el parla una mica. Pertanyen a nuclis familiars de dona amb una mitjana de 5 fills. Dos treballen i un està a l'atur. Tots tres estan afectats pels temes d'hipoteca, han perdut el pis de propietat, estan negociant la dació del deute. I dos han aconseguit un lloguer social. Tots tres formen part de la PAH. Tots tres consideren molt important l'educació i formació dels fills, i tots tres manifesten tenir una bona família. Se senten molt bé aquí, el problema és la manca de feina i l'habitatge. I creuen que els fills ho tindran millor tot i que entenen que ara en aquests moments ho tinguin més difícil.

Quant als coneixements sobre la situació de precarietat d'altres membres o nuclis familiars de la comunitat, tots tres manifesten conèixer altres famílies on no treballa cap membre, i moltes afectades pel tema de l'habitatge. I també que entre tots s'ajuden com poden.

CONCLUSIONS DE LES DONES:

Per la mostra s'han escollit 3 joves i 3 adultes. Totes tenen la nacionalitat espanyola. Les joves tenen formació de batxillerat i grau superior, dues treballen i una farà una carrera universitària d'administració i direcció d'empreses. Parlen un català perfecte. Totes tres viuen amb la família. Pertanyen a nuclis familiars on hi ha una mitjana de més de 5 germans. Tenen germans que han tornat a Gàmbia. Pel que fa a la relació amb els pares, parlen de la dificultat de comunicació, sobretot si tenen un pare molt autoritari. Consideren que tant pares com mares donen molt de valor a l'educació i a la formació dels seus fills i filles. A les filles se les educa per assumir les responsabilitat de la família i tasques domèstiques. Per ser com les seves mares. *Una ruptura amb la família et deixaria sense suport.*

Es troben bé aquí i tenen amistats gambianes i olotines, tot i que veuen que hi ha un desconeixement entre els pares i mares gambians i els d'aquí, no saben de quina família són els uns i els altres. En el futur es veuen casades (amb gambians), amb fills i treballant.

Totes saben que hi ha moltes famílies en situació de precarietat econòmica i remarquent clarament dues problemàtiques: l'habitatge i la feina.

Reconeixen que a vegades se senten tractades diferents per ser negres, d'un altre lloc i una altra religió i que no tenen les mateixes oportunitats.

Quant a les tres adultes de la mostra, són a Catalunya des de fa 27 anys. Dues no estan alfabetitzades, una té carnet de conduir i cotxe. Dues parlen perfectament el català, i altra el parla una mica. Els nuclis familiars que formen són el següent: dues viudes, una viu sola i l'altra amb els seus fills. I una amb el marit i els fills. La mitjana és de 5 fills. Dues treballen i una és pensionista i busca feina. Una afectada pel tema de la hipoteca.

Totes tres donen molt de valor a l'educació dels fills, al respecte a tothom i a la religió musulmana. També donen molt de valor a tenir una bona formació per al seu futur.

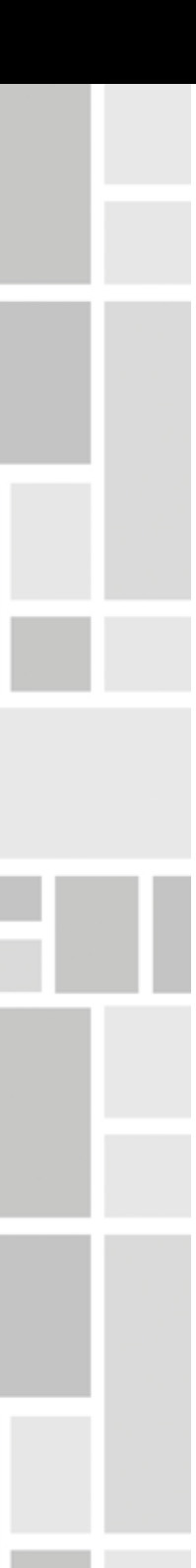
Els preocupa els canvis soferts pel fet de viure aquí. I fan reunions de mares per compartir aquests temes. Compten molt amb tota la comunitat, però sobretot amb les dones.

Totes tres tenen una vinculació molt forta amb la ciutat, però per a totes tres els és difícil afirmar si es quedaran aquí, però sí que diuen que han d'estar a prop dels fills i dels néts.

Saben que hi ha famílies en situació de precarietat perquè els homes han perdut la feina. Compten molt amb la comunitat i miren d'ajudar les famílies que ho necessiten entre tots.

Totes tres consideren molt important l'educació i formació dels fills, i totes tres manifesten tenir una bona família. Se senten molt bé aquí, el problema és la manca de feina i l'habitatge. I creuen que els fills ho tindran millor tot i que entenen que ara en aquests moments ho tinguin més difícil.

Pel que fa als coneixements sobre la situació de precarietat d'altres membres o nuclis familiars de la comunitat, totes tres saben que hi ha famílies on no treballa cap membre, i que moltes estan afec-

tades pel tema de l'habitatge. I també són conscients que entre tots s'ajuden com poden. I destinen una petita quantitat de diners per fer-se càrrec dels imprevistos que es puguin presentar en la comunitat.

Dues d'elles manifesten clarament un tracte diferenciat i desigual pel fet de ser negres.

ASPECTES QUE REMARQUEM DELS TESTIMONIS:

Els joves:

- Totes tenen nacionalitat espanyola i parlen perfectament català.
- Els nascuts a Catalunya o que han arribat de molt petits han continuat els estudis postobligatoris. Els d'incorporació tardana no han acabat l'ESO.
- Una de les tres joves cursa estudis universitaris.
- Les noies parlen de dificultat de comunicació amb els pares.
- Els nois, de divergències entre els valors d'aquí i els d'allà.
- Un dels noi viu amb la seva parella, fora del nucli familiar.
- Els nois no tenen coneixements de la situació econòmica d'altres famílies.
- Les noies coneixen amics dels pares i amics seus que tenen problemes econòmics perquè s'han quedat sense feina, i remarquen dos problemes: la feina i l'habitatge
- Els nois tenen sentiment de ser d'aquí i no se senten tractats diferents. Fan una projecció de futur tímida.
- Les noies tenen consciència d'estar educades per ser com les mares. Però manifesten que una ruptura amb la família les deixaria sense suport.
- Les noies tenen sentiments de ser d'aquí i d'allà. Es veuen casades, amb fills i treballant del que han estudiat.

Els adults:

- Tots tenen nacionalitat espanyola i parlen bastant bé català, amb una mitjana de 25,5 anys a Catalunya. Són persones no alfabetitzades . El nucli familiar està format per la parella i una mitjana de 5 fills. Tots tenen fills a Gàmbia.
- Dels homes, dos treballen i un està a l'atur. Tots tres estan afectats per la hipoteca. Tots tres són membres de la PAH.
- De les dones, dues treballen, una a jornada completa i l'altra a hores. Una té carnet de conduir.
- Homes i dones donen molta importància a l'educació dels fills i a la formació. Tots manifesten que hi ha moltes famílies amb problemes econòmics i afectats per la hipoteca, i que entre tots s'ajuden.
- Les dones manifesten un tracte diferenciat i desigual pel fet de ser negres.

Recull del treball grupal de dones

Els tres temes que més preocupen a les dones:

1. La feina
2. L'habitatge
3. L'educació i formació dels fills.

Expliciten que hi ha moltes famílies sense ingressos: els homes s'han quedat sense feina i amb l'edat que tenen cada vegada és més difícil trobar una oportunitat.

L'esperança la tenen depositada en els joves en edat laboral, però també hi ha molts nuclis familiars en què els joves, tot i haver estudiat aquí, no troben feina.

«També a vegades no veiem el resultat o els avantatges de tenir una bona formació. La majoria dels nostres fills grans han estudiat un cicle de grau mitjà o superior i estan sense feina»

«En qualsevol supermercat, els nostres fills nascuts aquí i ben preparats han presentat CV i no n'han agafat ni a un! Pensem que és per ser negres! Ens fa mal que passi això.

Quan en una família n'hi ha un que treballa, tant se val si no són gaires, la família tira endavant i s'adapta al que tenen. Estem acostumats a viure amb el que tenim!!, això no seria un gran problema. El problema és quan no tens ingressos, gens de diners...»

La comunitat en aquests moments és el suport més importants per a les famílies sense ingressos.

Tot i que també hi ha famílies i persones que acudeixen a Serveis Socials a exposar la seva situació.

«Fa més de 20 anys que vivim aquí, ens costen les normes d'aquí i conèixer bé com funciona la societat. Nosaltres abans no coneixíem Serveis Socials, no sabíem que si teníem problemes podíem venir aquí i consultar què podem fer»

L'habitatge és un tema molt preocupant. L'accés a habitatges en bones condicions és pràcticament impossible. Una de les vies era la compra. Per aquesta raó moltes famílies es van animar a adquirir una propietat. Ara el resultat és que hi ha moltes famílies afectades per no poder pagar la hipoteca. Moltes dones i homes assisteixen amb regularitat a les reunions de la PAH.

L'educació és massa cara per a ells. Un dels problemes que han d'afrontar cada any és la compra del material escolar i els llibres.

«El cost de l'educació és molt car per a les famílies que tenim més de 4 fills, ja un sol fill surt per uns 400 E .El mes de setembre és un patir per poder obtenir tots els diners que necessitem per al material i els llibres. A infantil i primària no s'aprofiten els llibres dels cursos anteriors. A secundària sí que hi ha un mercat de llibres de segona mà».

«Quan veiem que un dels nostres fills no és capaç de seguir els estudis, o no hi està interessat i no estudia ni fa res, i tampoc no es porta bé a casa (tots els fills tenen responsabilitats a casa), o quan no tenim diners per pagar els seus estudis, els enviem a Gàmbia, perquè allà continuen estudiant i també troben a faltar el que tenen aquí i tornen millor i amb més ganes de fer les coses, més motivats per estudiar».

«Per a nosaltres l'educació és un problema gran, és una de les coses que més ens preocupa..., però això l'escola no ho veu així, pensen que no ens preocupa, que no ho valorem.

També hi ha una part de responsabilitat nostra: a vegades hi ha reunió amb la mestra o amb l'escola i la informació arriba a través d'una carta que donen als fills. No veiem la carta, ells se'n descuiden i nosaltres també. A més la majoria no sabem llegir! i ens costa mirar en les maletes dels nostres fills; n'hem d'aprendre, hem de trobar una altra manera de fer les coses...».

Aspectes a tenir en compte:

- Una manca de comunicació entre les escoles i elles.
- L'adolescència dels fills com una etapa difícil per a tots els pares (blancs i negres).
- Demanen explícitament no actuar amb un jove sense parlar primer amb els pares i amb la comunitat, perquè perden autoritat.
- Tenen consciència que són un grup social que no avança, que no milloren. són els que més els ha perjudicat la crisi, i es pregunten per què.
- Es demanen per què els seus joves que busquen feina van a càritas si càritas és per a la gent com elles que no saben ni llegir ni escriure.

La relació amb els serveis:

Quant als coneixements que tenen dels serveis, en fan una valoració molt positiva, se senten ben ateses. Saben què fa cada servei i on està ubicat, tot i que a vegades els costa relacionar el nom amb l'activitat.

Recull del treball grupal HOMES

Grup d'homes del Centre Cultural Yamakafo

Els es consideren que són grans i que tenen quasi tot fet en la vida. Fa molts anys que viuen aquí, Molts han perdut la feina, sobretot els que treballaven en la construcció, en canvi, els que treballen en el tèxtil, les càrnies o el plàstic, l'han mantinguda. Hi ha moltes persones que han hagut de marxar del país perquè s'han quedat sense feina.

També fan referència a les dificultats que es troben ara per accedir a la nacionalitat espanyola.

Els temes més importants per a ells són:

1. El futur dels fills
2. Poder transmetre els seus valors (el sarahule, la religió, els costums, els valors, etc.)

Consideren que estan obligats a portar els nens a escola perquè l'escolarització és obligatòria, però manifesten que no és gratuïta: *"Per a nosaltres l'escolarització és molt cara: les despeses de llibres, material, sortides escolars, etc., per a famílies que tenen més de 5 fills en edat escolar i que, amb molta sort, on només treballa el pare, representen un esforç molt gran. També representa molt d'esforç per a nosaltres el repartiment dels nostres fills en diferents centres escolars. Ens aniria molt més bé que poguessin anar a l'escola més propera del nostre barri"*. També ens hem trobat que ens demanen pagar l'hora que fa de més l'escola.

Malgrat tot aquest esforç, es troben que molts joves nascuts aquí, amb estudis i bona formació, estan sense feina. Aquesta és la preocupació més gran que tenen. Pensen que s'hauria de fer alguna cosa des de l'Ajuntament per a donar feina a aquests joves. Per una banda, això asseguraria el seu futur, i per l'altre, els joves podrien ser un suport per a la família.

Aquí es parla molt que tots som iguals però:

- Per pagar els llibres, no tots som igual
- Per trobar feina, no tots tenim les mateixes oportunitats

Manifesten no tenir els recursos necessaris per assegurar que els fills aprenguin la llengua, la religió i la cultura.

Recull treball grupal JOVES

10 joves d'origen gambià (7 noies i 3 nois)

Els temes que més preocupen els joves són els següents:

Integració, feina, educació, habitatge, família.

Aspectes que ressalten:

- Defensen la importància d'aprendre a llegir i escriure i, aprendre la llengua del país on s'han quedat a viure. Saber parlar i poder-se comunicar hauria de ser obligatori perquè és un bé per a les persones.
- Veuen que les persones d'origen estranger fan vides paral·leles: Som bombolles de negre, indis, xinesos...etc., costa molt la relació entre uns i altres.
- Els pares necessiten més formació i informació sobre el sistema laboral, a vegades s'han trobat en situacions que no saben gestionar (baixes voluntàries).
- Tenen la percepció que a vegades no els agafen pel color de la pell, sobretot en feines de cara al públic.
- El fet de posar la foto al CV significa que estan valorant la imatge de la persona i el que haurien de valorar és el perfil!
- La problemàtica és econòmica, molts joves no segueixen o no es plantegen continuar estudis per manca de recursos econòmics.
- Com que som negres no ens volen llogar pisos. Al·leguen que no tenim contracte fix, que fem soroll, que som molts en un pis,
- Hi ha més de 60 famílies afectades pel tema d'impagament de la hipoteca.
- És important la implicació dels pares en els temes escolars. Tot i que és difícil perquè a vegades no ho entenen.
- Hi ha hagut canvis entre els joves i els pares, maneres de pensar diferents que estan relacionats amb el canvi generacional i d'interculturalitat.

Propostes:

- Hauríem de fomentar espais de relació que ajudessin a trobar-se i compartir:
- Fer un equip de futbol de diversitat cultural... i altres coses.
- Promoure activitats compartides per les festes del Tura, Nadal, Carnaval, Setmana Santa etc.
- Apunten la necessitat que els pares rebin més formació/informació en temes laborals.
- Ajudes, beques subvencions per a joves que tenen interès.
- Més transport i mitjans públics per a joves.
- Estudis superiors de més fàcil accés.
- Conèixer eines per saber com buscar pis.
- Conèixer els requisits per entrar a la borsa d'habitatge.
- Conèixer els ajuts a l'habitatge, si n'hi ha actualment.
- Més ajuts o recursos per a famílies nombroses i monoparentals.
- Necessitem millorar la comunicació amb els pares.

Volen remarcar que entre tots hem de vetllar per la igualtat d'oportunitats!

Recull percepció infants del Larai

* 39 infants d'origen gambià de 6 - 16 anys.

FAMÍLIA:

- La gran majoria tenen en compte la família nuclear, o sigui els membres que conviuen junts a Olot. A l'hora d'explicar el dibuix mencionen altres membres, com ara germans que no coviuen amb ells
- Es percep que hi conviuen entre 5-11 persones de la família a les cases.
- Molts infants i joves expliciten que tenen germans/es i/o germanastres estudiant a Gàmbia.
- A la pregunta amb qui es porten millor o tenen més confiança de casa, la mare és la persona més mencionada.

- Per contra, els que expressen o se'ls pregunta qui mana a casa, diuen que el pare, malgrat que molts infants també expliquen que estan moltes hores treballant fora de casa.
- Expressen que els agrada la família, que sempre estan contents, que la relació i convivència és bona.
- Dels 17 infants/joves que responen a com se senten identitàriament parlant (grup grans i joves), la majoria es senten catalans/es i gambians/es alhora, en menor mesura soninkés i per últim espanyols/es.
- Dels 17 infants/joves tots menys un ja són nascuts a Catalunya.

AMISTATS:

- Amistats molt marcades pel gènere: nens amb nens i nenes amb nenes, principalment al grup de petits, mitjans i grans, però també en els joves.
- Tots destaquen les amistats de l'escola/institut, tot i que també parlen d'amics del barri/plaça, mesquita, futbol, ...
- Les amistats entre infants del mateix col·lectiu d'origen comparteixen diferents àmbits del seu dia a dia quotidià: escola, barri, Larai, harlà... O sigui, són amics de més d'un lloc.
- Referent al nombre d'amistats, en els infants dels grups de petits i mitjans se situen entre 1-6, en canvi en els grups de grans i joves s'amplia el nombre d'entre 1-20, ja que s'amplien les seves xarxes relacionals.
- El temps fora d'hores escolars està molt marcat per les obligacions familiars i escolars. L'activitat més realitzada en el temps vertaderament lliure és jugar: a la plaça, a futbol, al mòbil, a l'ordinador. Jugar també és la resposta més contestada al preguntar per les tres coses que més agraden i més feliços els fan.

ESCOLA:

- Les dues temàtiques més dibuixades (grup petits i mitjans) són l'edifici de l'escola i el pati, sobretot la pista de futbol.
- Referent a l'opinió del tutor/a, en la majoria dels casos és positiva perquè: *m'agrada, és simpàtica, guai, és amable i simpàtica, molt bon tutor, és meravellosa i bona, m'ajuda molt*. Hi ha però algun infant que expressa que *mig-mig perquè de vegades renya sense motiu*, i també algun altre amb una opinió negativa perquè: no em cau bé, la renya per res.
- El que més agrada de l'escola són el pati/jugar, el bar, les amistats, etc. I les que menys agraden tenen a veure amb l'ordre disciplinari: els deures i els controls, les expulsions, les sancions, estudiar.

BARRI:

- Expliciten la diferència entre el barri de Sant Miquel i els pisos de carretera de la Canya. Els de la Canya no pugen gaire a Sant Miquel. Els agrada viure on viuen.
- Amb majoria absoluta la temàtica més dibuixada (grup petits i mitjans) és l'edifici de casa seva, la porta, l'entrada, les escales, l'ascensor...
- Els nens van més a la plaça que les nenes. Aquestes hi van quasi sempre acompanyades per algun germà un cop han acabat els deures i les tasques domèstiques. Hi van menys del que voldrien.
- L'única activitat extraescolar significativa, a part del Larai, és el harlà. Algun infant fa esport però la pràctica és minoritària. Dins del grup de grans i joves, algun manifesta que va a estudi assistit.
- Destaquen el Larai, els agrada: jugar, conèixer altres nens i nenes, les monitores, ...
- A la pregunta al barri "M'agradaria que hi hagués", sobretot s'esmenten coses d'oci: una piscina, més botigues, un gimnàs.
- Tots els infants i joves manifesten que no surten del barri quasi mai, tot i que a mesura que es van fent més grans tenen més autonomia i llibertat de moviment. Van al centre d'Olot sobretot a comprar, a casa de familiars i coneguts o a passejar.

FUTUR:

- Professions força variades com a resultat de la pregunta "De què us agradaria treballar": metge, cuinera, futbolista, empresari, professora/guarderia, policia, mecànic. Respostes molt marcades pels estereotips de gènere!
- Equilibri entre desitjos realistes i accessibles (treballar, estudiar, ser normal) i d'altres de totalment fantàstics (ser futbolista professional, ser famosa, ser rica, que la gent no fos pobre).
- La majoria d'infants es visualitzen o desitjarien viure en altres llocs diferents de l'actual, tot i que només un cas esmenta Gàmbia.

ASPECTES QUE RESSALTEM DELS TESTIMONIS:

Família	Nuclis familiars de més de 5 membres. L'autoritat la representa el pare, la confiança la mare Tots tenen germans a Gàmbia. I germans que han tornat de Gàmbia. Se senten olotins i gambians. Tots són nascuts a Catalunya
Amistat	Nens amb nens, i nenes amb nenes. Els amics són del seu entorn: escola i barri De les tres coses que més els agrada, una és jugar. I juguen a la plaça.
Escola	En la majoria dels casos, la referència al tutor és positiva. Els agraden molt els espais no formatius.
Barri	Els agrada molt on viuen. I l'edifici de casa seva. Els nens van més a la plaça que les nenes i aquestes hi van acompanyades d'un germà. Com a activitat extraescolar, el Larai i el harlà. El Larai els agrada molt. Manifesten no sortir del barri.
Futur	Respostes molt marcades pels estereotips de gènere. La majoria desitjarien viure en un altre lloc (només un diu Gàmbia)

Conclusions del que pensen

A. ENTREVISTES FETES

Joves (nois i noies):

Divergències amb els pares entre els valors d'aquí i els d'allà. Elles manifesten que una ruptura amb la família les deixaria sense suport.

Adults (homes i dones):

Manifesten que el que més els preocupa és la feina, l'habitatge i l'educació dels fills.

Manifesten tenir coneixements de famílies on cap membre no treballa . Entre ells s'ajuden en tot el que poden.

Les dones manifesten que a vegades se senten tractades diferents per ser negres, d'un altre lloc i d'una altra religió, i que no tenen les mateixes oportunitat.

Considerem rellevant esmentar que 4 de les 6 persones entrevistades (3 homes i una dona) estan afectats per la hipoteca.

B. GRUP DONES

Prioritats que marquen

1. L'accés al treball dels joves.
2. L'accés a l'habitatge amb un lloguer assequible i en bones condicions.
3. L'educació dels fills:
 - L'educació és massa cara per a les famílies nombroses sense ingressos o on només un membre treballa.
 - Dificultat de comunicació amb l'escola.
 - Dificultat de relació amb els fills que són nascuts aquí.
 - La desautorització dels pares per part de serveis i professionals

C. GRUP HOMES

1. L'educació dels fills és massa cara per les famílies amb pocs ingressos o sense ingressos.
2. L'accés al treball dels joves que tenen formació.
3. Donar suport a la transmissió dels seus valors :la llengua, religió i cultura.

D. GRUP JOVES

1. Crear espais de relació entre joves de diversitat cultural
2. L'accés a l'habitatge per a joves.
3. El racisme latent (treball, habitatge, relació)
4. Millorar la comunicació amb els pares.
5. Vetllar per la igualtat d'oportunitats

E. PERCEPCIONS INFANTS LARAI

El barri és l'espai físic més important. Els amics són del seu entorn. Se senten olotins i gambians. Les seves activitats extraescolars són el Larai i el harlà. Tenen en bona estima els seus tutors d'escola.

Què opinen?

Els serveis

Recull de la percepció dels serveis

S'ha enviat un qüestionari a 13 serveis, i tots 13 l'han respost. Un d'aquests serveis només ha enviat 9 respostes, (en total tenim 22 respostes). Un servei ha respost majoritàriament les preguntes amb un "No sabem a què us referiu". Hem diferenciat els serveis externs al CASG.

Serveis externs: OAC; oficina de Benestar social, Hospital, ABS, IME, Soil, Servei de Català, Centre de Formació d'Adults, Habitatge, Seguretat Social, SOC, Càritas.

Respostes dels serveis externs:

1. Des d'aquest servei s'atén molt sovint població d'origen sarahule (majoritàriament provenen de Gàmbia). De cada 10 persones, quantes diries que són d'origen gambià?
Una o dues. Només un servei diu que de cada 10, 4 són gambianes.

2. Com definiries la relació que s'estableix amb ells?
En general bona, cordial, correcta, agradable, compromesa i de col·laboració. Només en un cas parlen d'exigència per desconeixement del que els pot proporcionar el servei.

3. Què diries que té de diferent de la resta de població? I d'igual?
De diferent: el fet de no estar alfabetitzada, molts fills a càrrec, el pes de la religió marca, la cohesió com a comunitat, l'idioma, que són més calmats.
D'igual: ganes de treballar.
És una resposta que ha costat de respondre.

4. Consideres que el servei té una percepció generalitzada sobre aquest grup de població?
La majoria de les respostes han estat No. Un ha dit que sí.

5. Quina és, o com la definiríeu? La percepció negativa és que:

- És gent poc alfabetitzada.
- No donen gaire importància a l'educació.
- El nivell de la llengua vehicular és molt baix.
- És un col·lectiu amb moltes dificultats socials, amb pocs hàbits.
- No poden utilitzar els recursos pel baix nivell d'informàtica.
- Baix nivell de competències bàsiques.
- Esperen que els solucionin els problemes.
- En general no entenen el que tramiten i les obligacions que se'n deriven.

La percepció positiva és que:

- És un col·lectiu que confia en el servei que l'atén.
- És un grup cohesionat i amb molta comunicació interna.
- No són problemàtics.

6. Què poden fer, com a col·lectiu, per millorar l'atenció del servei cap ells?

- Sentir-se part de la nostra xarxa social, com a ciutat.
- Millorar l'idioma, la comprensió i expressió orals
- Que es relacionin més amb la població olotina autòctona, a través de les entitats socials i esportives
- Millorar la formació
- Conèixer millor el funcionament de la societat on estan vivint
- Saber millor els seus drets i deures

7. Què pot fer el servei per millorar l'atenció envers aquest col·lectiu?

- Tractar-los com a iguals
- Parlar-los en català
- No tenir prejudicis
- Mirar que entenguin el tràmit que facin
- No s'ha de fer res específic
- Intentar oferir recursos per millorar les competències de base,
- Treballar per millorar les seves capacitats lingüístiques
- Bon tracte a tothom
- Atenció individualitzada
- Suport tècnic per ajudar-los
- Tenir més coneixements de la seva cultura, hàbits i costums
- No fer distincions en el tracte i evitar caure en el paternalisme
- Atendre'ls sense posar etiquetes, com a persones que són

8. Normalment, sovint, teniu dificultat per entendre què volen? Aquesta era una pregunta amb tres possibles respostes:

- 8 dels 13 serveis diuen: *A vegades no saben el nom del tràmit o explicar què volen*
- 3 de 13 diu: *Mai, parlen català o castellà o vénen acompanyats*
- 2 de 13 diu: *Molt sovint no saben expressar-se ni en català ni en castellà*

9. Normalment, són coneixedors dels servei i no hi trobes diferència amb altres ciutadans?

- 10 serveis diuen que en general coneixen el servei i saben què fa.
- Un diu que no, que sovint tenen dificultat.
- Un altre diu que és en funció del temps que fa que viuen aquí.
- Un no respon la pregunta.

Aspectes que ressaltem sobre la percepció dels serveis respecte del col·lectiu:

- La percepció dels serveis sobre l'atenció al col·lectiu és baixa, només s'atén una o dues persones de cada 10.
- La relació que s'estableix amb les persones sarahules en general és bona i cordial.
- El que ressalten que tenen de diferent són els trets identitaris (llengua, cultura, religió, nivell formatiu) i hi ha dificultat per identificar aspectes en comú.
- Els serveis, en general, diuen que no tenen una percepció generalitzada del col·lectiu, però destaquen molts més aspectes de percepció negativa que de positiva.
- Han de millorar la formació i el coneixement de la societat d'acollida (drets i deures), i sentir-se que formen part de la xarxa social.
- Oferir recursos per millorar les seves capacitats, tractar-los com a iguals, tenir més coneixements de la seva cultura, hàbits i costums.
- Dificultat d'expressar-se en català i/o castellà i dificultat per realitzar gestions administratives.
- En general perceben que coneixen els serveis.

Respostes del CASG

1. Des d'aquest servei s'atén molt sovint població d'origen sarahule (majoritàriament provenen de Gàmbia). De cada 10 persones, quantes diries que són d'origen gambià?
En general no. I un percentatge més significatiu des del Projecte Joves.

2. Com definiries la relació que s'estableix amb ells?

Bona, de confiança., de respecte, es coneixen entre elles. En general continuen arrelats als seus costums.

3. Què diries que té de diferent de la resta de població? I d'igual?

Pel que fa al context d'origen, no trobo grans diferències; el tema pautes i límits no està clar. Menys formació els pares, més famílies nombroses. Els mateixos sentiments i preocupació. Contradicció entre la seva cultura i la d'acollida.

4. Consideres que el servei té una percepció generalitzada sobre aquest grup de població?

Totes les respostes menys una diu que sí.

5. Quina és, o com la definiríeu?

D' igual a igual. Molt arrelats als seus costums. Tancats.

6. Què poden fer com a col·lectiu per millorar l'atenció del servei cap ells?

Buscar estratègies per conèixer millor el servei. No venir en grup.

7. Què pot fer el servei per millorar l'atenció envers aquest col·lectiu?

Demandar-los els dubtes que tenim per no donar per descomptat res. Atendre'ls igual que a la resta, escoltar-los i apropar-nos més.

8. Normalment, sovint, teniu dificultat per entendre què volen?

Respostes contradictòries: molt sovint i mai són les respostes.

9. Normalment són coneixedors dels serveis i no hi trobes diferència amb altres ciutadans?

La majoria pensen que sí, i dos pensen que a vegades explicar què fa el servei és una mica difícil.

CONCLUSIONS DEL QUÈ OPINEN ELS SERVEIS

Els serveis de l'Administració

La percepció dels serveis sobre l'atenció al col·lectiu és baixa. En general coneixen i confien en els serveis i s'estableixen relacions bones i cordials. Manifesten que tenen dificultat per expressar-se en català i castellà i per realitzar gestions administratives.

Es percep certs prejudicis generalitzats sobre el col·lectiu:

- No donen gaire importància a l'educació.
- Tenen moltes dificultats socials i amb pocs hàbits.
- Esperen que els solucionin els problemes.
- En general no entenen el que tramiten i les obligacions que se'n deriven.

CASG

Des dels diferents serveis del CASG la percepció quant a l'atenció és que s'atén poc. Els serveis o projectes que destaquen quant a població atesa són:

- El Projecte suport a l'alimentació, el Projecte Joves i el Centre Obert.

Aquestes dades ens confirmen la situació de pobresa en què viuen algunes famílies, la dificultat d'accés al treball dels joves i les dificultats socials pel que fa a xarxa social relacional. I les situacions de vulnerabilitat social.

Es percep uns professionals amb consciència sobre la diversitat cultural de la població atesa, i sensibilitat per tenir en compte les seves opinions i no donar per descomptat res.

Conclusions finals i proposta de treball

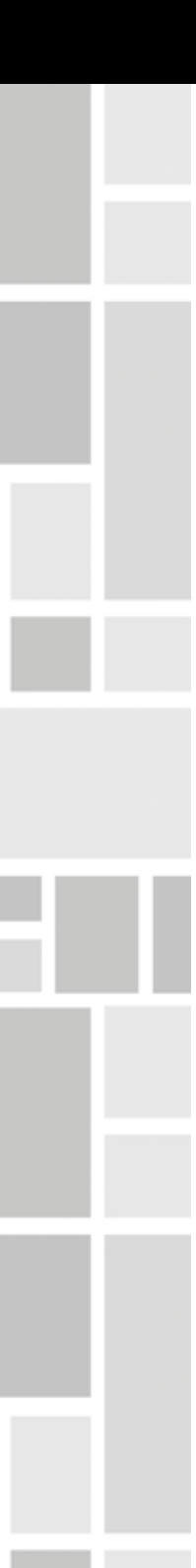
“Apropem-nos a la ciutadania olotina d’origen gambià”. Emparades sota aquest títol hem fet el treball motivades per la necessitat de trobar una manera diferent d’apropar-nos de la que havíem fet servir fins ara, molt focalitzada a assenyalar les actituds i comportaments que es diferenciaven dels nostres, potser sense tenir consciència d’estar universalitzant el nostre model com l’únic model, en fer-ho estàvem classificant la realitat en termes duals: nosaltres i ells, sense tenir en compte que la realitat és molt més complexa i diversa i que tots hem d’aprendre de tots. Això vol dir canviar, aportar, negociar, dialogar; per anar reconstruint constantment les nostres identitats.

Ho hem fet tenint en compte la procedència i els trets identitaris més característics d’aquesta població per tal d’entendre que la integració és un procés molt lent determinat per un temps que es cronometra diferent.

No parlem d’assimilació o mimetització quan parlem d’integrar la diversitat cultural del nostre entorn social. Parlem de saber respectar unes diferències molt marcades que sovint no entenem o ens costa d’acceptar. Parlem d’afavorir espais comuns de relacions. Parlem de drets civils que tenen i tenim i que obtenen les persones que resideixen en un mateix territori, en un país. Parlem de sentir i sentir-se part d’aquesta societat. És a dir, un reconeixement mutu, una llengua comuna, i un espai per compartir i on participar.

El nostre objectiu és elaborar una estratègia conjunta, comptant amb la mateixa comunitat. Conèixer millor qui són i què pensen. Escoltar les seves paraules i recollir les seves percepcions, arguments, opinions i propostes.

L’enfocament del treball i la metodologia emprada ens han servit per obtenir una radiografia de la comunitat, a través d’un informe fet a partir de dades objectives que explica d’on venen (el país, els

trets identitaris etc), i la situació en el lloc d'assentament quant a la demografia, ubicació en el territori, ocupació i atur, educació, lleure, associacionisme, participació social, i atenció social, entre altres. Es tracte d'un recull d'opinions sobre la realitat social de les seves vides. I un recull de la percepció que els serveis tenens d' aquests ciutadans.

Per fer-ho hem tingut en compte els grups d'edats i el gènere (infants de l'esplai Larai, joves de l'associació Hatambinnira Jikke Lemunu, i adults que formen part de les entitats Yagaru i Yamakafo). I ho hem fet tant de manera individual, mitjançant converses, amb el suport d'un guió d' entrevista, com de forma grupal, amb una mitjana de 7 persones, i amb el suport de petites dinàmiques.

L'objectiu era trobar respostes a les qüestions següents:

- Què Sabem? Dades objectives
- Què pensen? A partir de les seves paraules
- Què opinen o quina és la percepció dels serveis

Del resultat obtingut volem remarcar 5 aspectes importants:

1. Les raons estructurals
2. La consciència de la comunitat
3. Les competències o qualitats d'aquest capital humà
4. El valor de la paraula
5. La percepció dels serveis

LES RAONS ESTRUCTURALS

Hi ha raons estructurals que afavoreixen les desigualtats socials:

- L'accés a l'habitatge
- L'accés al treball

- La pobresa (rendes familiars molt baixes)
- L'accés a d'educació: escoles bressols, estudis postobligatori i universitaris
- L'entorn social
- La xarxa relacional
- El racisme latent

Les dades obtingudes ens demostren les grans dificultats que la comunitat han tingut sempre per accedir a un habitatge en les mateixes condicions que la resta de ciutadans. Aquest fet ha propiciat les concentracions d'aquesta població en determinades zones com: Sant Roc, Olot centre i Sant Miquel; i l'accés, com a única possibilitat, a habitatges en mal estat.

Aquest fet ja ha estat documentat i recollit en treballs de diferents autors garrotxins.

La dificultat d'accés a l'habitatge de lloguer en bones condicions i a un preu assequible d'acord a la seva economia, juntament amb la facilitat donada pels bancs per demanar un crèdit hipotecari, va propiciar que moltes persones es descantessin per accedir a la compra d'un habitatge. El resultat ha estat nefast per a moltes persones i famílies de la comunitat. Tot i que no sabem el nombre exacte de persones afectades sí que sabem que una gran majoria pertany a la comunitat d'origen gambià. I la dificultat d'accés, també marcada pel preu dels lloguers, molt sovint per sobre de les rendes familiars.

En relació amb l'ocupabilitat i l'atur, ens trobem amb una taxa d'atur del 21% a la que hem d'afegir els que tenen la nacionalitat espanyola (però són d'origen gambià), la qual cosa fa augmentar considerablement el percentatge d'aturats en comparació amb la població autòctona.

La majoria de totes les persones adultes (homes) amb els quals hem parlat es troba sense feina i són aturats de llarga durada i molt probablement (i això és greu) no tornaran a treballar.

Una de les esperances de la comunitat era que els joves que han nascut i estudiat aquí trobessin feina i poguessin ser un suport per a les famílies. Però tenen greus dificultats per trobar un lloc de treball. Hi ha joves que treballen en diferents sectors però n'hi ha un nombre considerable sense feina.

Hi ha una gran diferència entre les rendes de les famílies autòctones amb dos sous i una mitjana de 1,5 fills, i les rendes de les famílies d'origen gambià. Probablement parlaríem de 5 vegades més. A aquesta gran diferència però, ha resultat encara molt més difícil de fer-hi front quan el nivell de vida està marcat per uns paràmetres als quals no poden accedir. Olot es troba dins de les 10 ciutats d'Espanya on es viu millor.

Les despeses d'habitatge, i de llum, aigua, gas i electricitat, i les despeses en alimentació, resulten extremadament cares per a famílies amb rendes molts baixes. Remarquem com a element significatiu que el 34.28% de les famílies ateses des del projecte Suport a l'alimentació, són d'origen gambià, així com que el 23.33% dels infants assistents al projecte Centre Obert pertanyien a aquest col·lectiu.

La precarietat econòmica i la pobresa també afecta l'àmbit de l'educació. No poden accedir a les escoles bressols. Hi ha moltes dificultats per fer front a les despeses de material, llibres, sortides escolars, quotes d'AMIPA, etc. I quan se'ls desplaça a les escoles concertades això els representa un sobre esforç per l'encariment de les despeses escolars en tots els aspectes.

I per últim volem fer palesa la necessitat imperiosa de facilitar-los el reforç escolars i l'accés a activitats de lleure per tal de pal·liar les mancances relacionades amb l'aprenentatge i la socialització.

Respecte a això, volem destacar algunes dades molts significatives que ens resulten preocupants. A aquest col·lectiu pertany:

El 42.85% de l'alumnat d'infantil i primària del CEE Joan XXIII

El 25.64% de l'alumnat de secundària (curs pont) del CEE Joan XXIII

El 29.8% de l'alumnat de PQPI

El 20.58% de les UEC (unitats d'escolarització compartida)

El 24.8% dels joves atesos en el projecte Jove

La poca presència en els cursos d'ensenyament postobligatori (on hi ha més alumnes és als cicles de grau mitjà).

L'entorn social està molt limitat al seu cercle d'amistats i en un territori determinat; i a un determinat tipus d'activitats lúdiques i esportives.

Els infants un cop acabada l'escolarització obligatòria, i a partir de l'adolescència, deixen de compartir els espais i activitats de relació amb altres infants, i es formen els grups o bombolles d'un únic color.

La xarxa relacional està massa limitada a la pròpia comunitat. Aquest és un aspecte que s'ha de treballar en totes les franges d'edat, especialment en els joves, i és un repte per a la convivència i la cohesió social.

I per últim, el racisme latent, quasi imperceptible, envers aquestes persones que els afecta directament a l'hora d'accedir, en igualtat de condicions, a una feina o un habitatge de lloguer.

La comunitat d'origen gambià és la població diana amb més indicadors de desigualtats socials.

La consciència de la comunitat

Hi ha consciència per part dels adults de la situació en què es troben respecte de la resta de ciutadans. Són conscients de les seves limitacions per no saber llegir ni escriure (els adults) i per parlar les llengües d'aquí amb certa dificultat. Ells han tingut un accés limitat a la feina, en el sentit que han pogut accedir a feines de peonatge que no requereixen cap formació com les feines del camp (provenen del món rural), mà d'obra, o feines mecàniques del sector del plàstic, filatura etc. Projecten el seu futur cap als fills. Ells han nascut aquí, parlen perfectament les dues llengües, han estudiat i estant molt més ben preparats.

Són conscients també, de no haver prosperat com els ha passat a altres persones. Ells veuen que la situació en els últims anys ha empitjorat respecte a la feina i l'habitatge.

També tenen consciència que hi ha una percepció negativa envers ells, respecte als estudis, hàbits, tradicions, a la relació amb els fills, etc.

Hem de ser més conscients, sobretot els tècnics i polítics, que el sistema genera desigualtats socials, de les quals les persones no s'haurien de sentir culpables. I que les desigualtats afecten més uns grups que altres. Tenim, doncs, la responsabilitat d'impulsar polítiques i accions per combatre les desigualtats i afavorir la igualtat d'oportunitat.

Les qualitats o competències de la comunitat

Primerament, mostren, resiliència, com la capacitat d'adaptar-se a les circumstàncies i a les adversitats. A viure amb el que tenen. Són consumidors responsables. Normalment compren productes bàsics d'alimentació a l'engròs. Són experts en el reciclatge i la reutilització de productes com la roba, mobles, materials de la llar, cotxes, etc.

La mainada està educada en el respecte i el reconeixement de l'adult. No solen interrompre quan dos adults estan parlant. Els fills majors es fan responsables dels més petits. I un ajuda a l'altre, com una cadena de suport.

Els adults només es permeten un luxe: el mòbil per la necessitat de comunicar-se amb els parents que estan fora, amb els fills i entre ells.

Una altre aspecte és la capacitat del grup d'ajudar-se, de comptar amb els altres, de compartir, de decidir col·lectivament. O de fer front a una situació difícil. Tenen iniciatives comunitàries d'autogestió per afrontar problemes familiars que queden desemparats del paraigües de l'estat del benestar, és el que anomenen Société o «tontines». Tenen una actitud

d'alerta constant per saber com estan *els altres* de la comunitat per tal d'anticipar-se davant una situació difícil, i evitar, que sigui la persona mateix qui hagi de demanar ajut.

Probablement aquesta manera de fer pot tenir relació amb el fet que siguin persones poc demandant dels serveis. Del total de persones beneficiaries de l' Atenció Social Bàsica el 5.64% eren gambians (tot i que hem de recordar que un 30% aproximadament tenen la nacionalitat), i dels estrangers beneficiaris representen el 21.52% (dades recollides en la memòria del 2013).

Revisant i recollint aquests valors, ens adonem que molts són comuns i que formen part de la nostra història, són els que van permetre tirar endavant els nostres avis en el període de la postguerra, quan escassejava tot o no tenien accés a l'alimentació i en general els productes bàsics, i quan la roba passava d'un germà a l'altre, sense protestes o rebuig.

Però aquests valors entren en contradicció amb la societat actual del benestar on el consum és el leitmotiv de totes o quasi totes les (nostres) accions. I on l'individu, la persona, és primer que el grup.

LES TRANSFORMACIONS SOCIALS DE LA COMUNITAT

L'accés a la universitat. Malgrat les dificultat, hi ha un grup de noies, en total 6, que cursen estudis universitaris. Una d'elles està cursant el doble grau en Dret i Administració i Direcció d'Empreses. Això és possible perquè reben el suport de l'entitat Besalú Solidari.

L'accés als graus superiors. Nois i noies que fan estudis de grau superior i que treballen en el sector de serveis.

L'accés al treball de les dones. Hi ha dones que treballen dins i fora de casa i que s'han tret el carnet de conduir.

La formació dels adults. La majoria de persones adultes d'origen gambià no han estat alfabetitzades. Sempre han estat alumnes de l' Escola d'Adults d'Olot. Perquè ens en fem una idea, del 37.75% de l'alumnat dels cursos instrumental del curs escolar 2015-16, era d'origen gambià.

Un altre servei que ha estat de gran suport per a aquest col·lectiu és Càritas Diocesana d'Olot, del total de projectes que porten a terme, el 17.61% dels usuaris són d'origen gambià.

El teixit associatiu. Observem també la capacitat d'organitzar-se com entitats i portar a terme projectes de cooperació relacionats amb el seu país d'origen i en concret amb la zona d'on provenen. Actualment hi ha unes 9 associacions d'origen gambià, algunes d'elles amb moltes implicacions en temes socials.

El valor de la paraula

Ressaltem del seu testimoni els aspectes següents:

El que més els preocupa:

- L'accés al treball dels seus joves, el seu futur aquí.
- L'accés a l'habitatge de lloguer assequible
- L'educació i formació dels fills
- La transmissió dels valors i la cultura sonninké als fills
- La precarietat d'ingressos econòmics de les famílies.

El que manifesten:

- L'educació és massa cara per a les famílies nombroses on només treballa un o cap progenitor
- Tots som iguals a l'hora de pagar o treballar però no a l'hora de trobar feina, o anar a la universitat.
- Dificultat de comunicació amb l'escola
- Divergències entre pares i fills nascuts aquí (els joves)
- La coexistència de bombolles socials: els negres, els panjabis, els xinesos...

Els que els dol:

- El tracte diferent pel fet de ser negre
- Que es digui que no els interessa l'educació quan ells consideren que és el més important.
- Quedar-se a darrere de tot quan van ser els primer en arribar
- Que els joves que busquen feina vagin a Càritas com feien ells perquè no sabien llegir i escriure
- Que els desautoritzin com pares (serveis i professionals) quan tenen divergències amb els fills.

La percepció dels serveis

S'ha recollit per una banda, la percepció dels serveis de l'administració (OAC; oficina de Benestar social, Hospital, ABS, IME, Soil, Servei de Català, Centre de Formació d'Adults, Habitatge, Seguretat Social, SOC, Càritas) i per l'altre, la percepció dels diferents serveis del CASG.

Tots els serveis de l'administració, excepte un que ha respòs majoritàriament amb un «No sabem a què us referiu» , tenen una percepció de que són persones poc demandant; consideren que són cordials, correctes i agradables. Que tenen una actitud de confiança amb el servei. Hi ha percepcions objectives (sense alfabetitzar, dificultat per definir el tràmit etc., baix nivell informàtic) i percepcions més subjectives i generalitzades cap la comunitat (no donen gaire importància a l'educació, no tenen hàbits, esperen que els solucionin els problemes).

Des del CASG també es percep que no són demandants; consideren que són respectuosos. I que estan molt arrelats als seus costum.

Es percep uns professionals amb més coneixements sobre la diversitat i més consciència sobre els prejudicis.

Tots els serveis pensen que tenen un bon coneixement del que fa cada servei.

En quant al tracte cap la comunitat, tots els serveis tenen clar que se'ls ha de tractar per igual, no posar etiqueta tenir més coneixements sobre la seva cultura.

LES PROPOSTES DE TREBALL

Remarquem les línies estratègiques d'intervenció:

1. S'han de fer accions que millorin l'accés a l'habitatge d'aquest col·lectiu.
 - a) Adults
 - b) Joves majors de 18 anys
2. Detecció i atenció dels nuclis familiars afectats per la pobresa i la pobresa energètica.
3. Impulsar polítiques que afavoreixin la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació:
 - L'accés a les escoles bressols.
 - L'educació obligatòria (tres recomanacions):
 - a) Obténir dades sobre el Graduat d'ESO
 - b) Aplicar i sistematitzar bones eines d'anàlisi (l' informe de 4t d'ESO n'és una)
 - c) Potenciar els referents positius per als infants en situacions desfavorides (Projecte Rossinyol, entre d'altres)
 - d) Recursos de suport al reforç escolar
 - L'educació postobligatòria (Universitat)
 - a) recursos de reforç tant en la part d'estudis com en la part econòmica.
4. Impulsar polítiques que afavoreixin l'accés a les activitats de lleure als infants en situació de vulnerabilitat social.
 - S'ha de potenciar molt més les activitats extraescolars dels infants que assisteixen al Larai i al Garbuix.
 - L'accés a les beques extraescolar i de l'Estiu Riu

- a) Activitats de l'IME
- b) Federacions esportives

5. Facilitar formació en atenció a la diversitat als professionals que fan atenció dels serveis de l'administració d'Olot.

6. Formar-nos, els professionals del CASG, en temes relacionats amb la intervenció en famílies, joves i adolescents, de diversitat cultural, des de una nova perspectiva.

- Desenvolupar estratègies, personals i col·lectives, necessàries per treballar amb i per a la comunitat des d'una nova perspectiva.
- Treballar la relació amb la comunitat olotina d'origen gambià a partir de saber identificar factors que desempoderen (paternalisme, relació de poder, model de referència eurocèntric...)
- Trobar noves fórmules que ens ajudin a reconèixer a l'altra a partir de les seves autenticitats.
- Una recomanació per a la intervenció amb famílies: abans d'intervenir o atendre els infants i adolescents, hem de tenir en compte els pares i el col·lectiu.

7. Impulsar projectes i accions que afavoreixi la relació entre els joves de diversitat cultural diversa

- a) Fer projectes específics

8. Impulsar accions de sensibilització per combatre el racisme solapat

- a) Videos sobre els joves olotins (incloent els joves negres)
- b) Entrevistes a TVOlot jove emprenedors

Recomanacions a l'esplai Larai:

- Potenciar les sortides fora del barri,
- Potenciar les activitats extraescolars i de l'estiu Riu
- Treballar la diversitat de rols entre els infants

Propostes que fan els grups:

Dones:

- Millorar la comunicació amb les escoles.
- Millorar la relació amb els fills - habilitats parentals.

Homes:

- Accions que favoreixin l'accés al treball dels joves.
- Els fills vagin a l'escola del barri.
- No haver de pagar més perquè l'escola sigui concertada.

Joves:

- Crear espais de relació amb altres joves.
- Fer un equip de futbol de diversitat cultural... i altres coses.
- Promoure activitats compartides per: les festes del Tura, Nadal, Carnaval, etc.
- Formació als pares en temes laborals.
- Ajudes, beques subvencions per joves que tenen interès.
- Transport i mitjans públics per a joves.
- Estudis superiors de més fàcil accés.
- Conèixer eines per saber com buscar pis.
- Conèixer els requisits per entrar a la borsa d'habitatge.
- Conèixer els ajuts per joves a l'habitatge, si n'hi ha actualment.
- Ajuts o recursos per famílies nombroses i monoparental.
- Millorar la comunicació amb els pares.
- Vetllar per la igualtat d'oportunitat.

Bibliografia:

- FARJAS, A. (2002). *El procés migratori gambià a comarques gironines: el cas de Banyoles, Olot i Salt*. Tesi doctoral.
- GABRIELLI, L. (2010). *Los procesos de socialización de los hijos e hijas de familias senegalesas y gambianas en Cataluña*. Barcelona: Fundació Jaumen Bofill.
- IDESGA (2004). *Els nous olotins*. Olot: Museu Comarcal de la Garrotxa, Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot i Idesga.
- IDESGA (2010). Olot. *Una mirada retrospectiva. 1999 - 2009*. Olot: Idesga.
- Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament d'Olot, Servei d'Educació del Consell Comarcal de la Garrotxa i Àrea de Ciutadania i Immigració del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa. *La distribució equilibrada dels alumnes amb necessitats educatives especials a Olot*.
- FARJAS, A. (2003) "Teregunné: *Els immigrants gambians. Un viatge d'anada i tornada*. Editorial Diputació de Girona, 2003.
- Consorci d'Acció Social de la Garrotxa i Intitut Municipal d'Educació i Joventut d'Olot. *Projecte Resultats de 4t d'ESO a la Garrotxa cursos 2007-08; 2008-09; 2009-10; 2011-12; Comparativa de resultats de 4t d'ESO 2009-1012; 2012-13*.
- BANCELLS i Farràs, Q. *Èxit acadèmic d'estudiants d'origen immigrant a la ciutat d'Olot*. Treball final del master de Migraciones Internacionales contemporáneas de la Universidad Pontificia Comilla.

Annexos

Evolució de la població

“Pel que fa a la immigració gambiana, entre 1991 i 2003 n’han arribat 521, i la majoria són de l’ètnia sarahule i de religió musulmana. Un nombre important dels gambians d’Olot són originaris de la part més oriental del país, i Alohungari és el poble de procedència majoritària entre les famílies gambianes d’Olot. L’alta natalitat en aquest col·lectiu fa que l’any 2003 hi hagi poc més d’un miler de gambians vivint a la ciutat. En aquests anys s’inicia el procés de reagrupament dels primers gambians que van arribar als anys vuitanta i, en aquest procés, els antics pisos habitats només per homes es desfan per crear noves unitats familiars. (...) Bona part dels gambians mantenen unes relacions estretes amb el país d’origen, ja sigui bé comunicant-s’hi telefònicament amb els parents, desplaçant-s’hi un cop a l’any per fer-hi una estada amb la família o bé enviant-hi els fills i filles per un període considerable quan aquests adquireixen autonomia. Aquesta pràctica, però, reclamada de forma insistent sobretot pels avis paterns residents a Gàmbia, cada vegada més tendeix a caure en desús.” (Idesga, 2004:81-82).

Treball

-Catalunya és la comunitat autònoma amb un major nombre d’afiliats estrangers en xifres absolutes. Si considerem el pes que representa l’afiliació estrangera en el conjunt de l’afiliació per comunitats autònomes, Catalunya ocupa el tercer lloc (12,5%), per darrere de les Illes Balears (18,2%) i la regió de Múrcia (13,8%). La mitjana espanyola se situa en el 9,5%.

Del total d’estrangers afiliats a la Seguretat Social a Catalunya, el 69% són d’origen extracomunitari (254.386) i el 31% comunitari (114.255); el 56,2% són homes i el 43,8%, dones; el

85,5% estan afiliats al règim general i el 14,3%, al règim especial autònom.

Destaca el pes que assoleixen els estrangers en el sector de l'hostaleria (29,2%) i en els sistemes especials agrari i de la llar (71% i 56,3%, respectivament).

Del total d'aturats el 83,41% té un nivell de formació dels grups Educació general-Estudis secundaris, seguits del grup d'Estudis primaris incomplets, i Estudis primaris complets (763 i 416 i 380 respectivament). (Font: Xifra-Diputació de Girona. Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empres i Ocupació).

Dels aturats estrangers el 76,73% té un nivell de formació del grup Sense estudi, Estudis primaris incomplets, i Estudis primaris complets (22, 307, 103 respectivament). (Font: Xifra-Diputació de Girona. Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empres i Ocupació). La mitjana de formació de la població estrangera aturada està per sota de l'autòctona.

Religió

Hi ha un marc legislatiu que dóna suport i legitimitat a aquests espais, per una banda la Constitució espanyola, l'article 16, diu que es garanteix la llibertat ideològica, religiosa i de culte dels individus i de les comunitats sense cap més limitació en les seves manifestacions que la necessària per al manteniment de l'ordre públic protegit per la llei. I per altra banda, el Parlament de Catalunya va aprovar el 15 de juliol de 2009 la Llei dels centres de culte. La llei determina, entre d'altres, dues mesures: l'obligatorietat dels consistoris de preveure sòls on s'admetin els usos de caràcter religiós i també una llicència municipal d'obertura i ús dels centres de culte. El 20 de juliol de 2010, el Govern va aprovar el decret de desplegament de la Llei dels centres de culte de Catalunya, que estableix les condicions tècniques i materials necessàries per a l'obertura i funcionament de nous locals. El 27 de gener de 2014 s'aprova que els centres de culte que no disposin de llicència hauran d'adaptar-se a la normativa amb un termini que finalitza el 2020.

Des de la Direcció General d'Afers Religiosos s'actualitzen les dades del Mapa religiós de Catalunya i en el 2014 s'han comptabilitzat 8.061 centres arreu del territori català corresponents a 13 confessions religioses. D'aquests 1.360 són llocs no catòlics i els més nombrosos pertanyen a les esglésies evangèliques amb 725 llocs de culte. L'islam és la tercera religió més representada al país amb un total de 256 oratoris.

Els cinc pilars de l'islam, són els actes bàsics que constitueixen la vida musulmana, la preocupació pels necessitats, la purificació del jo i la peregrinació:

- *Shahadan*, no hi ha més déu que Déu i Mahoma és el déu missatger.
- *Salat*, oració ritual cinc vegades al dia.
- *Zakat*, donar el 2,5 d'estalvis propis als pobres i necessitats.
- *Sawm*, dejuny i autocontrol durant el mes del ramadà.
- *Hajj*, la peregrinació a la Meca, una vegada a la vida, si es pot.

ÈXIT ACADÈMIC D'ESTUDIANTS D'ORIGEN IMMIGRAT A LA CIUTAT D'OLOT

Factors claus:

- El posicionament dels docents: confiança en l'alumne, implicació personal, suport material.
- Els amics que et donen suport i t'animen.
- Els pares que confien en els professors i els fills.
- El suport moral i econòmic de la família.
- La manera d'entendre l'educació al país d'origen i la construcció que es fa al país d'acollida d'aquest concepte.
- L'existència de referents positius del mateix col·lectiu a nivell acadèmic.
- L'ascensió social com a principal motiu per continuar estudiant.
- Tenir en compte les conclusions i propostes.

GUIÓ ENTREVISTES INDIVIDUALS

Enquesta individual:

Nom:
Edat:
Lloc naixement:
Any arribada a catalunya: Any arribada a Olot:
Formació:
Català:
Treball que has realitzat:
Treball actual:
o estudis actuals si és el cas:

Volem recollir de les persones amb les quals et relaciones, inclosa la família, en quina situació es troben respecte a:

FEINA:

Moltes persones que coneixem no treballen.

És difícil ara trobar una nova feina.

No m'agafen perquè sóc gran o perquè sóc de Gàmbia.

Des que visc aquí sempre he treballat a l'escorxador, fàbrica tèxtil, embotits, al camp...

HABITATGE:

Pagament:

Tinc un pis de propietat i el puc pagar.

Tinc problemes per pagar la hipoteca.

Tinc problemes per pagar el lloguer.

Tinc un pis de lloguer i no necessito res més.

Estat de l'habitatge:

Pel que fa a la convivència intrafamiliar penso que...:

SITUACIÓ ECONÒMICA:

Família nombrosa on treballa el pare o la mare.

Família nombrosa on treballen tots dos.

Família nombrosa on no treballa cap membre (ni pare, ni mare ni fills)

Família nombrosa on treballen només un fill o dos.

Com enfronteu/resoleu la situació econòmica actual?

ELS FILLS:

A quines escoles o INS van els vostres fills.

Quin curs fan o què estudien.

Els majors de 16 anys que estudien...

0 en que treballen.

0 no fan res.

EDUCACIÓ DELS FILLS:

Què és el més important que han d'aprendre els fills?

Respectar i obeir els pares, ser responsables: tenir cura dels germans petits,

Ajudar els pares, creure en Déu: rebre una educació religiosa, fer els deures d'escola.

EI FUTUR DELS FILLS:

Penseu que tenen possibilitats de continuar vivint aquí, què han de fer diferent que vostès no han pogut fer: estudiar, aprendre un ofici, casar-se, tenir estudis universitaris.

Està bé que tinguin LA RELACIÓ AMB ALTRES JOVES QUE NO CONEIXEU...que són d'aquí.

EDUCACIÓ SUPERIOR:

Què en penses dels estudis postobligatoris?

Què fa que el jovent gambià segueixi els estudis superiors o no?

SALUT, PROBLEMES DE SALUT:

Com esteu de salut? Patiu d'algun mal? De quins?

Què tal amb la targeta sanitària?

OLOTINOGAMBIANS – GAMBIA OLOTINS:

Com valores la relació amb la ciutat?

Com valores la seva gent, els seus serveis, el clima, la geografia...

Religió

Alimentació

SERVEIS QUE UTILITZES AMB FREQUÈNCIA:

(Fotos Olot Acull-Llengot)

- ABS quan està malalt; o per seguiment de malaltia.
- Hospital per ingressos per naixement, operació, servei d'urgència, especialistes...
- Relació amb l'escola: a la reunió amb el tutor, de mares i pares, festa final de curs.
- INEM: estic a l'atur i vaig a signar cada 3 o 4 mesos; per mirar ofertes.
- CFA perquè faig alfabetització, per treure el Graduat ESO, altres estudis.
- Laboral, no hi vaig mai encara que estigui a l'atur.
- Càritas per a assessorament jurídic, per rebre formació.

ALTRES:

- Si tens un problema a qui l'expliques o a qui demanes ajut?
- Quina és la teva relació amb les persones que no són de la teva comunitat?
- Com et veus d'aquí a 10 anys? Com veus la teva comunitat d'aquí a 10 anys?
- Com t'agradaria estar? Personalment, laboral, familiar...
- On t'agradaria ser?

QÜESTIONARI PERCEPCIONS DELS SERVEIS

Recull de la percepció que tenen els serveis que integren la Taula d'Acollida (IME, Servei de Català, Centre de Formació d'adults, OAC Ajuntament d' Olot, Acollida del Serveis Socials Bàsics del CASG, Càritas, Oficina d'atenció al ciutadà de Benestar Social i família de la Generalitat de Catalunya, Fundació Hospital Sant Jaume, Àrea Bàsica de Salut Olot-ABS, Servei d'Orientació Laboral de l'IMPO), sobre la població negra subsahariana (concretament els que parlen sarahule i provenen de Gàmbia), a través del professional d'atenció i/o docent.

1. Des d'aquest servei s'atén molt sovint població d'origen sarahule (majoritàriament provenen de Gàmbia). De cada 10 persones, quantes diries que són d'origen gambià?
2. Com definiries la relació que s'estableix amb ells?
3. Què diries que té de diferent de la resta de població? I d'igual?
4. Consideres que el servei té una percepció generalitzada sobre aquest grup de població?
5. Quina és, o com la definiríeu?
6. Què poden fer com a col·lectiu per millorar l'atenció del servei cap a ells?
7. Què pot fer el servei per millorar l'atenció envers aquest col·lectiu?
8. Normalment, sovint, teniu dificultat per entendre què volen?
Molt sovint no saben expressar-se ni en castellà ni en català
A vegades no saben el nom del tràmit o explicar què volen
Mai, normalment parlen castellà o català, o bé vénen acompanyats
9. Normalment, són coneixedors dels servei i no hi trobes diferència amb altres ciutadans?

PERCEPCIÓ INFANTS ESPAI LARAI

Destinatari: per la facilitat d'accés i relació, centrar-ho amb els infants de l'Espai Larai.

Grups:

- Petits (1r - 2n): 6-7 anys. Aprox. 23. Dilluns 24 de novembre i 1 de desembre.
- Mitjans (3r - 4t): 8-9 anys. Aprox. 23. Dimarts 18 i 25 de novembre.
- Grans (5è - 6è): 10-11 anys. Aprox. 20. Dijous 20 de novembre.
- Eso: 12 - 16 anys. Aprox. 11. Dimecres 12 de novembre i 3 de desembre.

Horari: activitats a realitzar a la franja de 19 -19.50 h. Amb el grup d'ESO podem una mica més.

ACTIVITAT 1

Destinatari	Grups de petits i mitjans (6-9 anys)
Durada	Dues sessions de 50 minuts
Objectius	• Mostrar, a través de l'expressió plàstica, la situació personal en relació amb diferents àmbits de la vida quotidiana. • Aconseguir que els infants expressin i expliquin coses de la seva vida quotidiana per tal de veure la percepció que tenen del propi col·lectiu sarahu-le-soninké. • Extreure i contrastar prou informació per tal de poder tenir coneixements significatius.
Desenvolupament	Són dues sessions però el desenvolupament és igual per a totes dues. 1) Benvinguda. Fer una presentació inicial amb algun personatge (titella bruixot) que expliqui una història (ja és ancià i ha vist molts mons però vol seguir coneixent... una mica d'història) que mostri la diversitat possible els àmbits de la vida quotidiana que volem treballar (<i>10 minuts</i>).

	2) Demanar als infants que ara ens expliquin ells la seva visió. Com? (20 minuts) • Fer un dibuix que porti per títol... (1r dia): Aquesta és la meva família - Aquests són els meus amics i amigues, (2n dia) - Aquesta és la meva escola - Aquest és el meu barri 3) Fer 4 grups (un per educadora) per explicar el que han dibuixat. Que cada infant expliqui el seu dibuix i allò que han volgut mostrar. Fer preguntes per tal d'estirar el fil i treure més informació. Anotar-la per després poder-la contrastar amb la Irene i la Carme. (18 minuts) 4) Acomiadament i gràcies! (2 minuts)
Material necessari	- Personatge: ninot, titella... - Paper - Llapis, retoladors, ceres...
Recursos humans	- Carme, Irene, Tina i Tanit, sobretot per la part de posada en comú dels dibuixos.
Observacions	A l'hora de fer preguntes dels dibuixos, evitar que siguin valoratives, com podria ser "T'agrada anar a l'escola"?

ACTIVITAT 2

Destinatari	Grups de grans (10-11 anys)
Durada	Una sessió de 50 minuts
Objectius	• Mostrar, a través de l'expressió plàstica i escrita, la situació personal en relació a diferents àmbits de la vida quotidiana. • Aconseguir que els infants expressin i expliquin coses de la seva vida quotidiana per tal de veure la percepció que tenen del mateix col·lectiu sarahule – soninké. • Extreure i contrastar prou informació per tal de poder tenir un coneixement significatiu.
Desenvolupament	1) Benvinguda. Fer una petita presentació/explicació del que volem a través - vídeo “reportero dicharachero” 2) Demanar als infants que responguin les preguntes referents als diferents àmbits de la vida quotidiana. 3) Amb el temps que quedi, demanar als infants que facin els dibuixos corresponents a la graella que els donarem. • Aquesta és la meva família • Aquests són els meus amics i amigues • Aquesta és la meva escola • Aquest és el meu barri • Aquesta és la meva ciutat • Aquest m'agradaria que fos el meu futur

	4) Un cop acabat, que individualment vagin amb una de les quatre educadores per veure/explicar el que han fet. Fer preguntes, per tal d'estirar el fil i treure més informació. Anotar-les per després poder-les contrastar amb les educadores. 5) Acomiadament i gràcies!
Material necessari	Graella Llapis, retoladors, ceres...
Recursos humans	Carme, Irene, Tina i Tanit. Una pendent de les frases inacabades i les altres tres per la part de posada en comú dels collages.
Observacions	A l'hora de fer preguntes, cal evitar que siguin valoratives, com podria ser "T'agrada anar a l'escola"?

ACTIVITAT 3

Destinatari	Grups ESO (12-16 anys)
Durada	Dues sessions de 50 minuts
Objectius	• Mostrar, a través de l'expressió plàstica i escrita, la situació personal en relació amb diferents àmbits de la vida quotidiana. • Aconseguir que els infants expressin i expliquin coses de la seva vida quotidiana per tal de veure la percepció que tenen del mateix col·lectiu sarahule – soninké. • Extreure i contrastar suficient informació per tal de poder tenir un coneixement significatiu.

Desenvolupament	Primer dia 1) Benvinguda. Fer alguna dinàmica de presentació per trencar el gel i agafar proximitat: El meu nom és i m'agrada ... Si fos un animal seria perquè Que es canviï de lloc qui? Fer una petita explicació del que volem a través vídeo "reportero dicharache-ro"?? (amb els joves fa falta???) 2) Demanar als joves que responguin individualment el llistat de preguntes (adjunt!) 3) Explicar als joves la idea de les fotos i demanar-los que comencin a pensar quines fotografies faran per il·lustrar el reportatge. Que escriguin les propostes, sempre en funció de la info demanada a les preguntes. 4) Acomiadament i recordar que facin les fotos per la setmana vinent! Segon dia 1) Compartir amb els companys/es les presentacions (preguntes i fotos) fetes. Les educadores hauríem de preguntar al voltant de l'elecció de fer les fotos escollides i intentar treure-hi més info. 2) Alguna cosa més??? 3) Acomiadament i gràcies!
Material necessari	• Papers amb les preguntes impreses • Llapis o retoladors • Ordinadors
Recursos humans	Carme, Irene, Tina i Tanit. Una pendent de les frases inacabades i les altres tres per la part de posada en comú dels collages.
Observacions	A l'hora de fer preguntes, evitar que siguin valoratives, com podria ser "T'agrada anar a l'escola"?

TREBALL GRUPAL: DONES, HOMES, NOIES I NOIS

Diagnosi comunitat gambiana: Carta Descriptiva I

Tema	Temps	Objectiu	Activitat / Procediment	Material	Dinamitza
Presentació	15'	Presentar a qui facilita el grup, donar a conèixer la forma de treball durant el taller i facilitar un coneixement del grup	Es presenten les que dinamitzaran la sessió (fem guió?) Molt bona tarda, som la Rosario i la Tina, treballam al Consorci d'Acció Social i us ens hem reunit aquí per conversar una estona, per conèixer-nos i saber com esteu. Abans, però, farem una activitat per explicar-vos una mica per què hem vingut. Dinàmica de coneixença per trencar el gel i ens ajuda a ubicar més la gent que hi ha al grup. <i>Em sento com un/a?... </i> Penseu amb un animal amb el qual us identifiqueu, descriure l'animal i explicar perquè us hi identifiqueu. Alhora, dir el vostre nom i altres qualitats si voleu. Demanar què n'esperen d'aquesta estona que compartirem. Explicar en què consistirà la sessió. Farem algunes dinàmiques per compartir, escoltar la veu de cadascú, saber com esteu, què us preocupa, etc.	Imatges d'animals	
Comunitat sarahule	30'	Reconstruir la història de la comunitat Visibilitzar els/les agents o institucions que senten con a aliades o les que dificulten	La línia del temps: de passat a present. Com arribem a on som? Fets importants que vulguin remarcar, que sigui importants per positiu o negatiu: • processos migratoris -arribar o marxar d'Olot-, l'arribada de les dones, de la mainada (processos de reagrupament), • constituir-se com a entitat? • crear els centres culturals? • institucions que han fet coses importants per la comunitat (Escola d'Adults, CASG, CDA, PAH?)	Fotos, imatges, símbols	

	25	Identificar les principals problemàtiques que viu la comunitat	Prioritat de problemes: que cadascú anoti (o amb dibuixos) els tres problemes que més afecten la seva comunitat, per prioritat, del més important al menys important. Agrupar els que hagin sortit més. Es posen les tres imatges del que hagi sortit més i després voten individualment -perquè no ho facin per imitació-. Se'ls dóna botons o fitxes... quelcom perquè votin. Surten els que hem considerat?: habitatge, treball, salut, educació, futur... <i>(?) Arbre de problemes: serveix per realitzar una reflexió pautada i copsar, en la mesura que sigui possible, la realitat on volem intervenir, identificar els principals problemes, definir el problema central de la situació i fer palès les relacions causa-efecte/conseqüències.</i> <i>Per elaborar l'arbre de problemes cal:</i> • Identificar els principals problemes de la comunitat • Formular de forma clara el problema central • Identificar i escriure el que considerem causes del problema central • Identificar i anotar els efectes provocats pel problema central • Elaborar un esquema que representi les relacions causa i efecte/conseqüència <i>El que comporta més dificultat de l'anàlisi de problemes i la seva esquematització en l'arbre és la identificació del problema central i la descripció de les relacions coherents dins aquest arbre de causa i efecte. Podem afrontar a aquesta dificultat anotant tots aquells elements que considerem problemes, causes i efectes de la situació o realitat en Post-it o fulls diferents per tal de poder establir l'ordre de les relacions entre problemes, causes i efectes.</i>		
			De present a futur: pluja d'aspiracions. Què desitjaries fer per millorar la teva vida? Demanar que expressin les seves aspiracions, s'anoten (diferenciat per sexe), ubicar les aspiracions que es relacionen amb la condició i posició d'homes i dones, i com plantejar accions per potenciar i millorar la situació de tothom però sobretot de les dones que han estat històricament en desavantatge.		

	20'	Identificar les principals aspiracions de dones i homes que es relacionin amb les possibilitats reals de millora la seva condició i posició en la seva vida personal, social i comunitària	(?) <i>Arbre d'objectius</i>: consisteix a convertir en positius els problemes i la seva transformació en objectius realistes. El tema a treballar o objectiu central se situa al tronc, les arrels són els mitjans o el com aconseguir l'objectiu i a les fulles o fruits els resultats que aconseguiran si es porta a terme l'objectiu o sigui l'efecte que tindran, el què. Un cop tenim identificats els elements problemàtics sobre els quals volem intervenir, cal que girem la truita i els convertim en possibles solucions que volem assolir. Podríem dir que l'arbre de problemes es converteix en l'arbre d'objectius Per al desenvolupament d'aquesta fase hem de tenir en compte els elements següents: • Aquestes solucions s'han de plantejar com a objectius realistes, definits de forma concretar i amb un nivell d'assoliment raonable. • No podem solucionar tots els problemes identificats. Aquelles situacions que no podem resoldre amb la nostra intervenció no les plantejarem com a objectius. • Les relacions de causa i efecte establertes a l'arbre de problemes les transformarem en relacions instrumentals, els mitjans que ens ajudaran assolir els objectius definits. • Tot i que hi ha problemes la solució dels quals no està al nostra abast, sí que ens podem plantejar mitigar o millorar les situacions que aquests comporten. • A mesura que anem desenvolupament l'arbre d'objectius, podem incorporar en els espais inferiors noves informacions que es consideren rellevants per a l'assoliment dels objectius.		
Cloenda	10'	Compartir com ha anat la sessió, agrair la participació i comiat.	Com ha anat la tarda?, com ens hem sentit? què hem après?	Amb cares (contenta, enfadada, neutra?), es- crivint-ho?	

TREBALL GRUPAL: DONES, HOMES, NOIES I NOIS

Diagnosi comunitat gambiana II: Carta Descriptiva II

Tema	Temps	Objectiu	Activitat / Procediment	Material	Dinamitza
Relacions Institucionals	30'	Reconèixer quines institucions són les més importants d'acord amb l'opinió de la gent i quines compten amb el respecte i confiança de la comunitat	Diagrama institucional: Identificar quines són les institucions que intervenen amb la comunitat o amb qui es relacionen i el nivell d'importància per la comunitat. Per grups enumeren quines són les institucions i els serveis que treballen a Olot i se'ls demana que ordenin les institucions i serveis que per a ells i elles són més importants i les que hagin fet més per la seva comunitat. Poden indicar-ho dibuixant amb més gran les institucions més importants i amb cercles més petits les menys importants i més a prop o més lluny la relació de la comunitat amb elles. De més a prop amb les que es vinculen més i més lluny amb les que no es relacionen tant. Poden ser relacions a favor o en contra, relació de dependència, relació forta o feble, relació de conflicte... es pot representar amb una simbologia cada cosa.	Fotos: Olot Acull, Llengot, falta algun servei? Afegim les escoles?, i algun comerç, supermercats, bancs, escoles?	
	30'	Reconèixer, de cada institució, quines persones són referents positius d'acord a la opinió de la gent i quines compten amb el respecte i confiança de la comunitat	De cada institució, els agents socials significatius, amb qui tenen bona relació, que són referents positius, de suport o pel contrari amb qui no s'han sentit ben tractats, o han posat impediments. A l'ajuntament, a l'ABS, a l'hospital, a l'escola, al CASG,... A la feina, al banc, a l'associació,... Poden ser relacions a favor o en contra.		
Cloenda	10'	Compartir com ha anat la sessió, agrair la participació i comiat.	Com ha anat la tarda?, com ens hem sentit? què hem après?	Amb cares? (contenta, enfadada, neutra), escrivint-ho?	

COMMUNITY MAP MAPA DE LA COMUNITAT

Què és?

Community map, és un mapa que ensenya espais importants de la comunitat, per exemple: escoles, centres de salut, de culte, serveis socials, mercats, llocs de trobada de la gent, de relació, espais on les persones socialitzen, etc.

Perquè s'utilitza?

Community map és útil per:

- Proporcionar una forma no amenaçant per començar una discussió sobre temes sensibles com poden ser: l'atur, problemes econòmics, habitatge, salut, religió, violència intra-familiar, etc...
- Identificar quins espais/serveis i persones són importants per la comunitat.
- Explorar les preocupacions de la gent sobre les seves comunitats i el que els agradaria canviar.
- Identificar els serveis i recursos disponibles a la comunitat, i les deficiències en els serveis.
- Ressaltar els diferents punts de vista de la comunitat, per exemple, un grup de joves que podria dibuixar un parell de coses diferents en un mapa a la mateixa àrea en comparació amb un grup de la gent gran.

Com utilitzar-lo?

1. Dividir els grups grans en parelles per fer mapes per separat per tal de comparar les diferents opinions de la comunitat.

2. Discutir quin tipus de llocs per mostrar al mapa. Demanar als participants que dibuixin un mapa que mostri tots els llocs que els participants pensen que són importants per a ells. per exemple, els participants poden sentir que els centres de salut, mercats, llocs on la gent va a relaxar-se i llocs on les persones obtenen informació són importants.
3. Si el grup té problemes per començar, suggereix que comencin marcant on són ells en aquest moment en el mapa.
4. Discutir el que es mostra al mapa.

Recorda! Recomanacions:

- Si el grup és gran i utilitzeu paper per dibuixar el mapa adheiru-hi més fulls si calen. Afegiu més papers a mida que el mapa creixi- també es pot fer modelatge a terra (on es fan els edificis i les característiques, no només dibuixat) és més fàcil, però més feina.
- Els diferents participants poden dibuixar un mapa molt diferent de la mateixa àrea, això està bé, reflecteix les diferents opinions de la comunitat i del tema que s'està parlant.
- Alguns grups marginats -per exemple, els consumidors de drogues - poden estar preocupats que la informació que posen al mapa (per exemple, quan compren o usen drogues) s'utilitzarà per castigar-los. Cal acordar com s'utilitzarà el mapa abans de començar i això pot ajudar la gent a sentir-se còmoda.
- Els mapes de la comunitat poden mostrar com les coses es veien en un passat i/o com a la gent li agradaria en un futur. Discutiu la manera de millorar la situació en la comunitat mitjançant la comparació de mapes del present i del futur.

Data edició: Maig 2019

Edita: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Coordinació general: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Producció: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Disseny i maquetació: Roser Bona

Correcció: Servei de Català d'Olot - la Garrotxa - CPNL

Impressió: Impremta Pagès

Dipòst Legal: DL GI 660-2018

